

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: KE-6S/64/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7022200372
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Daráková
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2025:7022200372.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Daráková (sudkyňa spravodajkyňa) a členov senátu: JUDr. Pavol Tkáč a Mgr. Roman Die, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, D. – E., kvalifikovane zastúpený advokátskou kanceláriou: AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., so sídlom Kmeťova 26, 040 01 Košice, IČO: 47 237 406, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, sekcia stavebnej správy a verejných prác, t.č. Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, so sídlom Tomášikova 14366/64A, 831 04 Bratislava, za účasti ďalších účastníkov konania: 1/ Národná diaľničná spoločnosť a.s., so sídlom Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava a 2/ F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, XXX XX D., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 25280/2022/SSSVP/64915 zo 16.06.2022, vo veci dočasného obmedzenia vlastníckeho práva k parcele a jemu predchádzajúceho administratívneho konania, takto

rozhodol:

- I. Žalobu zamieťa.
- II. Žalovanému nepriznáva voči žalobcovi právo na náhradu trov konania.
- III. Ďalším účastníkom 1/ a 2/ nepriznáva voči žalobcovi právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou 15.07.2022 pôvodne Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), sa žalobca domáhal, aby po preskúmaní rozhodnutia žalovaného [pôvodne Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, sekcia stavebnej správy a verejných prác, t.č. Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, vid' ďalej] č. 25280/2022/SSSVP/64915 zo 16.06.2022, ktorému predchádzalo rozhodnutie Okresného úradu Košice, odboru výstavby a bytovej politiky (ďalej len „prvostupňový správny orgán“ alebo len „OÚ“) č. OU-KE-OVBP2-2022/000081-015 zo 17.03.2022, ktorými bolo rozhodnuté o dočasnom obmedzení vlastníckeho práva žalobcu k jemu spoluvlastnícky patriacej nehnuteľnosti, aby boli tieto rozhodnutia zrušené a vec vrátená žalovanému na nové konanie a rozhodnutie a žalobcovi aby bol priznaný 100% nárok na náhradu trov konania.

2. Dňom 01.01.2023 nadobudol účinnosť zákon č. 172/2022 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 575/2001 Z.z.“), ktorým došlo k zriadeniu Úradu pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky (ďalej len „Úrad“), ktorý Úrad je podľa § 34a písm. c) zákona č. 575/2001 Z.z., ústredným orgánom štátnej správy pre vyvlastnenie; pričom podľa § 40a ods. 1 zákona č. 575/2001 Z.z. „Pôsobnosť Ministerstva dopravy Slovenskej republiky v oblasti územného plánovania, výstavby a vyvlastnenia podľa doterajších všeobecne záväzných právnych predpisov prechádza na Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky.“

3. Podľa § 1 písm. c) a § 3 ods. 1 a 3 písm. c) zákona č. 151/2022 Z.z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s účinnosťou od 01.06.2023 prešla právomoc výkonu súdnictva v správnych veciach (čo je aj daný prípad) z Krajského súdu v Košiciach na Správny súd v Košiciach (ďalej tiež aj len „správny súd“), z ktorého dôvodu bolo rozhodovanie o žalobe žalobcu, v zmysle rozvrhu práce Správneho súdu v Košiciach na rok 2023 v jeho znení účinnom od 01.06.2023, pridelené senátu správneho súdu „6S.“

Administratívne konanie

4. Rozhodnutím Okresného úradu Košice, odboru výstavby a bytovej politiky č. OU-KE-OVBP2-2015/002131-ÚR z 05.01.2015 (právoplatné 23.02.2015), bolo vydané územné rozhodnutie cit. «o umiestnení líniovej stavby „Rýchlostná cesta R2 Šaca - Košické Oľšany“» (ďalej len „rozhodnutie o umiestnení stavby“). Z rozhodnutia o umiestnení stavby vyplýva, že súčasťou stavby je aj cit. „... odpočívadlo Valaliky, ktoré je situované na ľavej strane rýchlostnej cesty. Ide o veľké jednostranné odpočívadlo napojené z oboch smerov.“ Celá stavba bol rozdelená na 265 objektov.

5. Dňa 16.10.2018 Národná diaľničná spoločnosť, a.s. (ďalej len „vyvlastiteľ“ a tiež aj ďalší účastník 1/“), podala Okresnému úradu Košice, odbor výstavby a bytovej politiky (prvostupňový správny orgán) návrh na vydanie rozhodnutia o dočasnom obmedzení vlastníckeho práva žalobcu k jemu spoluvlastnícky (podiel vo veľkosti 35/36 k celku) patriacej parcele CKN 1600/4 – orná pôda o výmere 2519 m², evidovanej príslušným katastrálnym úradom pre okres Košice IV, obec D. – E. a katastrálne územie E. na LV XXXX (ďalej len „dotknutá parcela žalobcu“) a to pre účel realizácie stavby č. 310-10-Vodovodná prípojka pre odpočívadlo Valaliky, objekt č. 677-00-Ochrana diaľkových káblov ŽSR v km 110,076 R2 (ďalej len „dotknutá stavba“). Vyvlastiteľ taktiež predloženou ponukou na uzatvorenie nájomnej zmluvy a o zriadení vecného bremena, ktorú zaslal žalobcovi a ktorá bola žalobcovi doručená do vlastných rúk 28.08.2018 (doručenka v administratívnom spise, pozn.), preukázal, že pred podaním predmetného návrhu si splnil aj svoju zákonnú povinnosť podľa § 17 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon), no napriek tomu k uzavretiu predmetných dohôd so žalobcom nedošlo. Dňom podania uvedeného návrhu vyvlastiteľom bolo začaté vyvlastňovacie konanie, ktorého začatie prvostupňový správny orgán po preskúmaní podkladov oznámil účastníkom konania listom č. OÚ-KE-OVBP2-2021/001513-002 z 29.06.2021 a nariadil ústne pojednávanie na deň 06.08.2021.

6. Pred konaním ústneho pojednávania, dňa 05.08.2021 splnomocnený zástupca vyvlastňovaného žalobcu predložil prvostupňovému správne mu orgánu cit. „Námietka voči navrhovanému vyvlastneniu - z dôvodu nevyužiteľnosti zostávajúcej časti pozemku.“, ktorým súčasne ospravedlnil svoju neúčast' na ústnom pojednávaní.

Žalobca (vyvlastňovaný) vo svojom vyjadrení uplatnil tieto námietky:

- s poukazom na § 2 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z.z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim (ďalej len „zákon č. 282/2015 Z.z.“), vyjadril nesúhlas iba s obmedzením jeho vlastníckeho práva k dotknutej parcele s odôvodnením, že tento zásah do jeho vlastníckeho práva je pre neho viac nepriaznivý, než ako by bol prechod vlastníckeho práva k celej, nie iba k časti, tejto dotknutej parcele na vyvlastniteľa, preto žalobca cit. „... navrhuje, aby došlo k trvalému prechodu vlastníckeho práva na vyvlastniteľa (odkúpeniu) a to celej nehnuteľnosti nie len jej časti.“;

- s poukazom na § 2 ods. 4 zákona č. 282/2015 Z.z. uviedol, že nie je možným obmedziť jeho vlastnícke právo iba k časti dotknutej parcely, keďže (i) táto sa nachádza v bezprostrednej blízkosti budúcej diaľnice, na ktorej budú prebiehať rozsiahle stavebné práce a preto žalobca (vyvlastňovaný) nebude môcť užívať ani jej zvyšnú časť a to tak počas stavby diaľnice, ako ani po jej ukončení z dôvodu (ii) ochranných pásem cit. „... (kanalizácia, diaľnica, železničná trať, inžinierske siete, splašková kanalizácia, odpočívadlo, vodovodná prípojka, ochrana diaľkových káblov) ...“, ohľadne nemožnosti užívania ktorej žalobca navrhol vypracovanie znaleckého posudku s poukazom na § 2 ods. 5 zákona č. 282/2015 Z.z.. Okrem toho podľa žalobcu (vyvlastňovaného) dotknutá parcela bude nevyužiteľnou (iii) aj z dôvodu straty prístupu k nej, keďže bude uzavretá medzi stavbami diaľnice, odpočívadlom a železničnou traťou, takže jediný prístup bude cit. „... po diaľnici a to z odpočívadla Valaliky (obmedzenie výjazd) a preto nebude možné akokoľvek užívať daný pozemok Vyvlastňovaným. Vyvlastňovanému by týmto úkonom došlo k vážnemu zásahu so vlastníckeho práva, právo pozemok užívať ako pred zásahom a disponovať s ním.“; ako aj (iv) z dôvodu, že realizácia stavby bude viesť cez stred dotknutej parcely žalobcu, pričom žalobca v tej súvislosti tiež uviedol cit. „... nie je do dnešného dňa zrejme ako a odkiaľ a kam

povedie uvedená vodovodná prípojka pre Odpočívadlo Valaliky a navyše splašková kanalizácia má viesť cez stred jeho vyvlastňovaného pozemku ...“. Uvedené dôvody podľa žalobcu budú mať za následok nevyužitelnosť dotknutej parcely nie len pre neho, ale táto dotknutá parcela bude nepredajnou z dôvodu jej nevyužitelnosti aj pre akéhokoľvek ďalšieho jej vlastníka, preto cit. „Vyvlastňovaný si uvedomuje verejný záujem, ktorý tu bezpochyby je a to stavba príslušnej verejnoprospešnej infraštruktúry - diaľnice a preto navrhuje, aby došlo k vyvlastneniu (odkúpeniu) celého jeho pozemku a nie len jeho časti, čím by došlo k vážnemu porušeniu zákona a Ústavy SR.“;

- s poukazom na § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 282/2015 Z.z. žalobca (vyvlastňovaný) namietal, že vo vyvlastniteľom podanom návrhu absentuje cit. „..... zákonom taxatívne stanovený údaj o tom, v akej predpokladanej lehote vyvlastniteľ začne s užívaním vyvlastňovaného pozemku a to na uskutočnenie účelu vyvlastnenia.“ a preto je jeho podanie neúplné a nemôže tvoriť základ pre rozhodnutie vo vyvlastňovacom konaní;

- s poukazom na § 4 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z.z. žalobca tiež namietal, že k návrhu vyvlastníteľa priložený ako príloha znalecký posudok č. 1/2017 (ZP), ktorým bola určená cena dotknutej parcely žalobcu z ktorej sa mala určiť primeraná náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva, je starší ako 2 roky.

7. Potom, ako sa ústneho pojednávania nezúčastnil žiaden z účastníkov konania, OÚ rozhodnutím č. OU-KE-OVBP2-2021/001513-005 z 09.08.2021, prerušil konanie za účelom poskytnutia lehoty vyvlastniteľovi vyjadriť sa k námietkam vyvlastňovaného žalobcu.

Vyvlastniteľ sa vyjadril v podaní žalovanému doručenom 16.09.2021, v ktorom v súvislosti so znaleckým posudkom uviedol, že ten bol ku dňu podania návrhu na vyvlastnenie aktuálny, avšak pokiaľ žalovaný bude trvať na vyhotovení nového znaleckého posudku, vyvlastniteľ sa tomu nebráni, a taktiež spresnil termíny začatia a ukončenia jednotlivých prác na dotknutej parcele.

Následne prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. OU-KE-OVBP2-2021/001513-007 zo 04.10.2021 vyzval vyvlastníteľa, aby predložil k svojmu návrhu aktuálny znalecký posudok nie starší ako 2 roky s dodatkom, že v opačnom prípade bude konanie zastavené a súčasne do doby jeho predloženia vyvlastňovacie konanie prerušil.

Vyvlastniteľ predložil žalovanému 16.12.2021 nový znalecký posudok č. 77/2021 z 05.12.2021, ktorý znalecký posudok následne zaslal žalovaný na vyjadrenie právneho zástupcovi vyvlastňovaného žalobcu listom č. OU-KE-OVBP2-2022/000081-009 zo 17.01.2022, ku ktorému sa žalobca vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu listom doručeným žalovanému 01.02.2022.

8. Prvostupňový správny orgán listom č. OU-KE-OVBP2-2022/000081-012 z 22.02.2022 oznámil účastníkom konania pokračovanie v konaní, v ktorom nariadil ústne pojednávanie na 14.03.2022, podľa zápisnice z ktorého sa ho zúčastnili vyvlastniteľ, právny zástupca vyvlastňovaného žalobcu a žalobca, pričom vyvlastniteľ predložil mapy a opisy subjektov a zodpovedal technické otázky, ktoré podklady boli zaslané aj právnej zástupkyňi žalobcu.

9. Okresný úrad Košice, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím č. OU-KE-OVBP2-2022/000081-015 zo 17.03.2022, ako prvostupňový správny orgán, návrhu vyvlastníteľa vyhovel a rozhodol o dočasnom – cit. „dočasný záber do jedného roka“, obmedzení vlastníckeho práva žalobcu pri užívaní jemu spoluvlastnícky (podiel vo veľkosti 35/36 k celku) patriacej dotknutej parcely cit. «.. v prospech vyvlastníteľa (...) pre účel realizácie verejnoprospešnej líniovej stavby „R2 Šaca-Košické Oľšany“, objekt č. 310-10-Vodovodná prípojka pre odpočívadlo Valaliky, objekt č. 677-00-Ochrana diaľkových káblov ŽSR v km 110,076 R2, na ktorú bolo vydané územné rozhodnutie o umiestnení stavby stavebným úradom – Okresný úrad Košice, odbor výstavby a bytovej politiky (...) pod č. OU-KE-OVBP2-2015/002131-ÚR zo dňa 05.01.2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23.02.2015.» (jej dielov č. 48 a č. 49), ktoré dočasné obmedzenie sa malo týkať dotknutej parcely iba v časti jej výmery 252 m² (245 m² + 7 m²).

Za toto dočasné obmedzenie vlastníckeho práva cit. „dočasný záber do jedného roka“, bola žalobcovi priznaná finančná náhrada, ktorá bola určená podľa znaleckého posudku č. 77/2021 z 22.11.2021 v sume 1 156,65 Eur, ktorú náhradu bol povinný vyplatiť žalobcovi (vyvlastňovanému) vyvlastniteľ v lehote 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Súčasne vyvlastniteľ bol povinný začať s užívaním pozemku na účel, na ktorý sa vlastnícke právo obmedzilo v lehote 5 rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o obmedzení vlastníckeho práva a uvedené obmedzenie spoluvlastníckeho práva malo začať plynúť odo dňa zahájenia prác na preložke inžinierskych sietí a po skončení prác mala byť dotknutá parcela uvedená do pôvodného stavu s tým, že dotknutá parcela v rozsahu jej dočasného obmedzenia môže byť užívaná iba na určený účel tohto obmedzenia.

Prvostupňový správny orgán sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal aj s námietkami žalobcu (vyvlastňovaného) a to tak, že:

- pokiaľ išlo o námietku žalobcu, že by bolo pre neho výhodnejším, ak by došlo nie len k dočasnému obmedzeniu jeho spoluvlastníckeho práva k dotknutej parcele, ale ak by došlo k celkovému prechodu vlastníckeho práva k dotknutej parcele na vyvlastniteľa, správny orgán s poukazom na § 2 ods. 1 písm. a) a ods. 3 zákona č. 282/2015 Z.z., túto námietku žalobcu zamietol a podotkol, že nie je možné rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva tam, kde stačí iba jeho obmedzenie s tým, že v danom prípade bolo spoluvlastnícke právo žalobcu k dotknutej parcele obmedzené na dobu 1 roka iba počas výstavby vodovodnej prípojky pre odpočívadlo Valaliky a ochrany diaľkových káblov ŽSR, t.j. jedná sa o stavby charakteru inžinierskych sietí a nie o cestné teleso, takže ich zrealizovaním nebude znemožnené ďalšie využitie dotknutej parcely a to ani jej príslušných stavbou zasiahnutých dielov a ani jej zvyšnej časti, preto podľa správneho orgánu cit. „... v predmetnom konaní nemožno rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva, nakoľko pre účel vyvlastnenia postačuje obmedzenie vlastníckeho práva...“;

- správny orgán zamietol aj námietku žalobcu ním uplatnenú s poukazom na § 2 ods. 4 zákona č. 282/2015 Z.z., v rámci ktorej žalobca žiadal, prechod vlastníckeho práva k dotknutej parcele ako k celku na vyvlastniteľa dôvodiac, že po zrealizovaní dotknutej stavby bude táto parcela pre neho, ako ani pre akéhokoľvek ďalšieho vlastníka nevyužiteľnou a na účel overenia jej budúcej nevyužiteľnosti navrhol vykonať znalecké dokazovanie, avšak správny orgán upozornil, že označené žalobcom dovolávané ustanovenie je pre daný prípad neaplikovateľným, pretože toto pojednáva o inštitúte vyvlastnenia, t.j. o trvalom prechode vlastníckeho práva, resp. o trvalom odňatí vlastníckeho práva vyvlastňovaného k predmetu jeho vlastníctva, čo však nie je daný prípad, keďže v danom prípade sa nejedná o trvalé odňatie vlastníckeho práva (prechod), ale iba o obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu na dobu 1 roka, preto nie je dôvodné ani posudzovať využitelnosť zostávajúcej časti dotknutej parcely znaleckým posudkom. Okrem toho správny orgán aj s poukazom na vyjadrenie vyvlastniteľa podotkol, že údajnú nevyužiteľnosť dotknutej parcely a to tak v jej obmedzením spoluvlastníckeho práva žalobcu dotknutej ako aj nedotknutej časti, vyvlastňovaný podložil výlučne svojím subjektívnym tvrdením bez akýchkoľvek relevantných podkladov;

- zamietnutá bola aj námietka žalobcu (vyvlastňovaného), ohľadne ním tvrdenej nevyužiteľnosti dotknutej parcely aj z dôvodu straty prístupu k nej kvôli okolitým stavbám (diaľnica, odpočívadlo, železnica), pričom prvostupňový správny orgán s poukazom na stanovisko vyvlastniteľa uviedol, že pôvodná prístupová komunikácia na dotknutú parcelu cit. „... bola odklonená a bude vybudovaná nová prístupová cesta na jednotlivé pozemky zo západnej strany po obvode navrhovaného odpočívadla Valaliky, čo znamená, že prístupová cesta na pozemok parc. č. 1600/4 o výmere 2519 m² bude zabezpečená (zakreslené v koordinačnom výkrese v km 11,100-12,750), a po ukončení stavebných prác poľnohospodársky účel využitia dotknutej ako aj zostávajúcej časti pozemku nie je žiadnym spôsobom obmedzený.“;

- prvostupňový správny orgán vyhovel námietke žalobcu ohľadne vyvlastniteľom predloženého neaktuálneho znaleckého posudku s tým, že kvôli predloženiu nového znaleckého posudku bolo vyvlastňovacie konanie prerušené a vyvlastiteľ predložil nový znalecký posudok č. 77/2021;

- napokon prvostupňovým správnym orgánom bola zamietnutá aj námietka žalobcu (vyvlastňovaného), podľa ktorej návrh vyvlastniteľa na obmedzenie práva k dotknutej parcele neobsahuje údaj o tom, v akej predpokladanej lehote vyvlastiteľ začne s užívaním dotknutej parcely, v ktorej súvislosti správny orgán podotkol, že konkrétne termíny začatia stavebných prác sú viazané na dátum podpisu zmluvy o dielo medzi vyvlastniteľom a zhotoviteľom týchto prác, takže ak k podpisu zmluvy o dielo nedôjde v medzi nimi dohodnutom termíne, bude to mať za následok posun stavebných prác, preto bol začiatok užívania dotknutej parcely resp. jej časti stanovený odo dňa zahájenia prác na preložke inžinierskych sietí.

Záverom prvostupňový správny orgán vo svojom rozhodnutí tiež uviedol cit. «Vyvlastňovanie bolo uskutočnené v súlade s ust. § 2 zákona o vyvlastňovaní, čo vyplýva z priebehu vyvlastňovacieho konania, aby bolo možné dosiahnuť účel vyvlastnenia pre verejný záujem, preukázaný vyššie špecifikovaným rozhodnutím o umiestnení stavby, pre ktorej účel sa vyvlastňovalo. Vyvlastnenie bolo uskutočnené v nevyhnutnom rozsahu, čo bolo preukázané vyššie špecifikovaným územným rozhodnutím o umiestnení stavby, ako aj podkladom pre uzatváranie nájomných zmlúv č. 281/2016 zo dňa 11.10.2016. (...) Stavba R2 Šaca - D. H. je v súlade s „Programom rozvoja diaľničnej siete SR“, ako aj v súlade s uznesením vlády SR č. 523 z 26.marca 2003 k aktualizácii projektu výstavby diaľnic a rýchlostných ciest na území Slovenskej republiky. Predmetný úsek rýchlostnej cesty R2 je súčasťou európskych dopravných koridorov TEM alebo TEN-T, je súčasťou medzinárodných ciest E58, E71 a E571 a je v súlade s územným plánom VÚC Košického samosprávneho kraja ako aj v súlade s územným plánom mesta Košíc, jeho mestských častí a dotknutých obcí.»

10. O odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu rozhodol právny predchodca žalovaného (ďalej len „žalovaný“), žalobou napadnutým rozhodnutím č. 25280/2022/SSSPV/64915 zo 16.06.2022, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, pričom ako nedôvodnú vyhodnotil námietku žalobcu, že v jeho prípade by bolo pre neho priaznivejším, ak by došlo k trvalému odňatiu vlastníckeho práva a nie iba k jeho obmedzeniu, pričom žalovaný zdôraznil, že podľa § 2 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z.z. je treba mať na zreteli, že rozsah vyvlastnenia závisí od jeho účelu, pričom označený zákon vymedzuje nevyhnutnú mieru obmedzenia, resp. zásahu do vlastníckeho práva kvalitou a intenzitou tohto zásahu s tým, že ak je to možné z hľadiska dosiahnutia účelu vyvlastnenia, je preferované nútené obmedzenie vlastníckeho práva pred úplným odňatím celej výmery pozemku a s dodatkom, že v tomto prípade je správny orgán viazaný návrhom a keďže v danom prípade bol vyvlastiteľom podaný návrh iba na dočasné obmedzenie vlastníckeho práva, tak vzhľadom na charakter stavby, trvalý prechod vlastníckeho práva nebol potrebný.

Za nedôvodnú mal aj odvoláciu námietku žalobcu o prvostupňovým správnym orgánom nedostatočnom posúdení formou znaleckého posudku využiteľnosti zvyšnej časti, obmedzením vlastníckeho práva nezasiahutej časti dotknutej parcely žalobcu s konštatáciou, že na tento prípad ani nemožno aplikovať § 2 ods. 4 a 5 zákona č. 282/2015 Z.z., pretože ten neupravuje situáciu obmedzenia vlastníckeho práva, ale iba situáciu vyvlastnenia (t.j. prechodu vlastníckeho práva) k pozemku alebo stavbe alebo k ich časti. Žalovaný uviedol, že prvostupňový správny orgán bol povinný posúdiť, či obmedzenie vlastníckeho práva vzhľadom na charakter stavby by malo tak nepriaznivé dôsledky pre vyvlastňovaného (žalobcu), žeby bolo pre neho priaznivejšie rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva k dotknutému pozemku na vyvlastniteľa a nie iba o jeho dočasnom obmedzení s tým, že žalovaný má za to, že prvostupňový správny orgán sa s uvedením dostatočne vysporiadal s jeho dôvodmi sa plne stotožnil, pretože správne rozhodol, že dôvody uvádzané žalobcom neopodstatňujú rozhodnutie rozšíriť návrh vyvlastniteľa, ktorý znel iba na dočasné obmedzenie vlastníckeho práva, aj na prechod vlastníckeho práva.

Ohľadne námietky žalobcu, že prvostupňový správny orgán pochybil, keď neriešil vec komplexne, t.j. keď spolu s rozhodnutím o obmedzení vlastníckeho práva nerozhodol aj o zriadení vecného bremena k, na dotknutej parcele zriadenej vodovodnej prípojke, žalovaný uviedol, že uvedené bude možné až po realizácii dotknutej stavby po jej porealizačnom zameraní geometrickým plánom s dodatkom, že žalobcovi bude poskytnutá náhrada jednak za obmedzenie vlastníckeho práva a jednak za zriadenie vecného bremena.

Skutočnosť, že v rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu absentovala zmienka o geometrickom pláne, ktorým bolo riešené odčlenenie dielov č. 48 a č. 49 od dotknutej parcely žalobcu, žalovaný vyhodnotil za formálny nedostatok, ktorý svojou podstatou nemá vplyv na zákonnosť rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, pretože ten z tohto podkladu vychádzal a v napadnutom rozhodnutí sa prvostupňový správny orgán vyslovene odvoláva na znalecký posudok súčasťou, ktorého je predmetný geometrický plán označený ako cit. „Podklad na uzatváranie nájomných zmlúv - dočasný záber a záber do jedného roka pre stavbu R2 Šaca – Košické Oľšany č. 281/2016“ z 11.10.2016, čím je vlastne uvedený geometrický plán, aj keď nepriamo, v rozhodnutí identifikovaný.

V súvislosti s námietkou žalobcu o strate prístupu k dotknutej parcele, žalovaný poukázal, že v zmysle projektovej dokumentácie bola pôvodná prístupová cesta odklonená, avšak bude vybudovaná k dotknutej parcele nová prístupová cesta po obvode odpočívadla Valaliky.

Na margo námietky žalobcu smerujúcej proti výberu výpočtovej metódy „polohovej diferenciacie“ znalcom pre ohodnotenie dotknutej parcely, žalovaný s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Sžo 150/2009 z 18.05.2010, uviedol, že znalec ako štátom splnomocnená osoba, v plnej miere zodpovedá za obsah ním vypracovaného znaleckého posudku a správny orgán nemá právo posudzovať jeho závery, či ich spochybňovať. Žalovaný sa vyjadril aj k názoru žalobcu, že znalcom, metódou polohovej diferenciacie a nie porovnávacou metódou určená všeobecná hodnota dotknutej parcely je odlišná od jej trhovej ceny, pričom žalovaný uviedol že všeobecná hodnota majetku je znalcom objektivizovaná hodnota ako najpravdepodobnejšia cena majetku ku dňu jeho ohodnotenia, v danom mieste a čase, ktorú by tento majetok mal dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže, pri poctivom predaji, keď kupujúci aj predávajúci budú konať s patričnou informovanosťou i opatrnosťou a s predpokladom, že cena nebude ovplyvnená neprimeranou pohnútkou. S ohľadom k uvedenému, podľa žalovaného v danom konkrétnom prípade bola všeobecná hodnota dotknutej parcely objektívne určená znaleckým posudkom a je ekvivalentom jej trhovej ceny.

K námietke žalobcu týkajúcej sa stavebného objektu splašková kanalizácia, sa žalovaný nevyjadril, keďže tento objekt nebol predmetom návrhu na vyvlastnenie. Záverom žalovaný podotkol, že konanie pred prvostupňovým správnym orgánom bolo objektívne a transparentné, žalobcovi bolo umožnené

realizovať svoje procesné práva a povinnosti a výrok rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu korešponduje s jeho vyčerpávajúcim odôvodnením.

Rozhodnutie žalovaného bolo právnomu zástupcovi žalobcu doručené 17.06.2022.

Konanie pred správnym súdom

11. Žalobca svoju včas podanú správnu žalobu proti rozhodnutiu žalovaného č. 25280/2022/SSSVP/64915 zo 16.06.2022 odôvodnil svojim presvedčením, že toto rozhodnutie žalovaného je nezrozumiteľné pre nedostatok dôvodov, je založené na nedostatočnom zistení skutkového stavu, ktorý bol nesprávne právne posúdený. Podľa žalobcu sa žalovaný nedostatočne vysporiadal s jeho odvolacím argumentom, že rozhodnutie o dočasnom obmedzení jeho vlastníckeho práva k dotknutej parcele nerieši komplexne celú vec, keďže toto obmedzenie by sa netýkalo iba dočasného vstupu na dotknutú parcelu ťažkými mechanizmami staviteľov alebo zložením stavebných technológií, po ktorom by bolo možné túto dotknutú parcelu uviesť do pôvodného stavu povrchovými úpravami, ale v danom prípade sa jedná o trvalý a nezvratný zásah do vlastníctva žalobcu umiestnením stavby – vodovodnej prípojky na jemu patriacej dotknutej parcele, po realizácii ktorej už nebude možné navodiť jej pôvodný stav, keďže stavba prípojky na dotknutej parcele ostane a cit. „Zároveň z právneho hľadiska po uplynutí 1 roka pôjde o neoprávnenú stavbu.“ Podľa žalobcu v tomto smere je nedostatočnou argumentácia správnych orgánov, že právny vzťah k tejto dotknutej stavbe bude vyriešený zriadením vecného bremena po jej výstavbe, a napadnutými rozhodnutiami nedôjde ku komplexnému vyriešeniu celej veci, ale po uplynutí 1 roka dôjde opätovne k potrebe ďalšieho riešenia právneho stavu k dotknutej parcele, takže uvedeným rozhodnutím sa dosiahne jedine právna neistota a vznik ďalších sporov. Podľa žalobcu v demokratickej spoločnosti je vo verejnom záujme síce zásah do vlastníckeho práva prípustným, avšak ak sa jedná o zásah trvalý, musí byť rešpektovaná zásada nepoškodzovania žiadneho vlastníka. Podľa žalobcu ani žalovaný a ani prvostupňový správny orgán neodôvodnili na základe čoho ustálili, že dočasne obmedzenie spoluvlastníckeho práva žalobcu k dotknutej parcele môže byť pre žalobcu viac priaznivejšie ako by bol prechod vlastníckeho práva k tejto dotknutej parcele ako k celku na vyvlastniteľa.

Podľa žalobcu sú rozhodnutia správnych orgánov nezákonnými lebo cit. „... obchádzajú zákon o vyvlastňovaní, keďže nejde o obmedzenie vlastníckeho práva, ktoré predpokladá existenciu skutočnosti prechodnej povahy ale o trvalé. (...) Po odpadnutí dôvodu obmedzenia vlastníckeho práva by sa pozemok mal stať znova nezaťaženým a vlastník by mal mať opäť možnosť využívať svoje vlastnícke právo v plnej miere ako pred obmedzením, no to v danom prípade nebude splnené.“ V uvedenej súvislosti žalobca s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 19/09, poukázal na nemožnosť akceptovania výstavby trvalej stavby na pozemku bez hmotnoprávneho titulu k pozemku, ktorý musí byť preukázaný už pred začatím stavby.

Podľa žalobcu nezákonný postup správnych orgánov je aj v tom, že v zmysle § 2 ods. 4 zákona č. 282/2015 Z.z., neskúmali využiteľnosť, obmedzením vlastníckeho práva nezasiahnuť zvyšnej časti dotknutej parcely na základe znaleckého posudku s tým, že neobstojí názor žalovaného, ktorý sa stotožnil s názorom prvostupňového správneho orgánu, že v tomto prípade by označené ustanovenie bolo neaplikovateľným, pretože v danom konkrétnom prípade sa nejedná o vyvlastnenie (o trvalé jeho odňatie), ale iba o dočasné obmedzenie vlastníckeho práva, avšak podľa žalobcu toto obmedzenie vlastníckeho práva má v skutočnosti znaky vyvlastnenia, pretože cit. „...v danom prípade ani nejde o dočasné obmedzenie vlastníckeho práva ale o trvalé,“, preto podľa žalobcu využitím analógie práva je možné aplikovať dané ustanovenie aj na obmedzenie vlastníckeho práva. V tej súvislosti podľa žalobcu nie je obhájiteľným ani tvrdenie, že počas výstavby bude dotknutá len časť dotknutej parcely o výmere cit. „245 m²“, pretože pri tak rozsiahlej stavbe, akou je diaľnica s realizáciou ktorej je spojený vysoký pohyb osôb a ťažkých mechanizmov, je nemožným, aby toto bolo možné cit. „... uskutočňovať len na vyvlastňovanej časti pozemku ...“ a stavbou bude zasiahnutá celá dotknutá parcela.

Žalobca zotrval aj na svojej námietke, že k dotknutej parcele nebude vybudovaná využiteľná prístupová cesta, na ktorú tak nebude možný prístup, najmä poľnohospodárskym strojom; taktiež opätovne zdôraznili, že cit. „... je neakceptovateľné a neprípustné, aby v právnom štáte bolo rozhodnuté o dočasnom vyvlastnení na obdobie 1 roka k predmetu vyvlastnenia, na ktorom má byť vybudovaná stavba, ktorá vedie úplne cez stred pozemku, na ktorom bude znemožnené vybudovanie akejkoľvek ďalšej stavby Vyvlastňovaným, prípadne s veľmi vysokými nákladmi – vybudovanie prekládky vodovodnej prípojky, aby Vyvlastňovaný mohol vybudovať svoju vlastnú stavbu na pozemku a tým pádom realizovať svoje vlastnícke práva s tým spojené.“, taktiež podľa žalobcu dotknutá parcela bude v dôsledku trvalého umiestnenia stavby na nej nevyužiteľnou nie len pre neho, ale táto bude aj nescudziteľnou kvôli jej nevyužiteľnosti ani inými prípadnými ďalšími vlastníkmi.

Žalobca apeloval aj na to, že žalovaný, v odvolacom konaní nenapravil zjavnú nezákonnosť rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ktorému rozhodnutiu v zmysle § 13 ods. 4 písm. c) zákona č. 282/2015 Z.z. absentuje obligatórna zákonná náležitosť a to označenie geometrického plánu, ktorý bol podkladom na čiastočné vyvlastnenie, ktorý nedostatok rozhodnutia podľa žalobcu nie je iba formálnym, ale má za následok nezákonnosť rozhodnutia.

V ďalšom žalobca poukázal, že žalovaný sa náležite nevysporiadal ani s ich odvolacou námietkou, že znalec pri určení ceny za vyvlastnenie použil iba metódu polohovej diferenciacie, čo je teoretický spôsob výpočtu a cit. „... nepoužil výnosovú ani porovnávaciu metódu...“, pričom podľa rozhodnutia sp. zn. 4Sžo/65/2015 cit. „Primeraná náhrada sa zisťuje vždy analyzovaním miestneho trhu, všetkými tromi rovnocennými metódami, ktorými sú porovnávanie kúpnych cien, kapitalizácia čistých výnosov a náklady podľa cien stavebných prác...“, ale žalovaný sa iba obmedzil na konštatovanie, že za závery znaleckého posudku zodpovedá znalec, ktorého závery žalovaný iba nekriticky prevzal, preto je tento znalecký posudok, podľa žalobcu, v konaní nepoužiteľným a preto cit. „Žalobca zároveň podáva opravný prostriedok voči výroku o náhrade za vyvlastnenie.“

Záverom žalobca uviedol, že sa cit. „V ostatných argumentoch sa ... odvoláva na Odvolanie voči rozhodnutiu Okresného úradu Košice ..., ktoré je prílohou žaloby.“ Z uvedených dôvodov žalobca navrhol, aby správny súd zrušil tak rozhodnutie žalovaného, ako aj jemu predchádzajúce rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a vec im vrátil na ďalšie konanie, pričom žalobca cit. „...nesúhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania.“

Súčasťou žaloby žalobcu bol aj návrh na priznanie odkladného účinku žalobe, ktorý návrh bol zamietnutý uznesením ešte krajského súdu č. k. 6S/64/2022-63 z 20.10.2022.

12. Žalobca svojím podaním z 19.08.2022 ešte doplnil žalobnú argumentáciu k svojej žalobnej námietke týkajúcej sa ním tvrdeného nezákonného postupu žalovaného, ktorý pri určení ceny za vyvlastnením, dočasné obmedzenie spoluvlastníckeho práva žalobcu k dotknutej parcele, nekriticky vychádzal zo znaleckého posudku, pri spracovaní ktorého znalec využil iba metódu polohovej diferenciacie a nepoužil porovnávaciu metódu, čo je podľa žalobcu v rozpore s § 2 písm. g/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z.z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, ako aj v rozpore s ustálenou judikatúrou najvyšších súdnych autorít, v ktorej spojitosti žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžk/15/2016 v ktorom kasačný súd priamo vylúčil možnosť stanovenia primeranej náhrady len použitím metódy polohovej diferenciacie, bez použitia porovnávacjej metódy a to konkrétne aj konštatovaním cit. «Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa primeraná náhrada za vyvlastnenie zisťuje vždy analyzovaním miestneho trhu, všetkými tromi rovnocennými metódami, ktorými sú porovnávanie kúpnych cien, kapitalizácia čistých výnosov a náklady podľa cien stavebných prác. Analýza porovnateľných kúpnych cien v znaleckom posudku nesmie chýbať. Znamená to, že znalec oprie hodnotenie o porovnanie ceny za jeden meter štvorcový z viacerých, nedávno predávaných nehnuteľností. (...) (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Sžo/16/2008 zo 17. apríla 2008, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Sžo/63/2014 z 20. novembra 2014, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžo/65/2015 z 5. mája 2015).

Z rozhodnutia stavebného úradu (...) nevyplýva, že náhrada za vyvlastnené pozemky zodpovedá ich trhovej cene tak, ako to predpokladá § 111 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb., keď cena vyvlastňovaných pozemkov bola stanovená len metódou polohovej diferenciacie a obsahom znaleckého posudku (...) nebolo zisťovanie trhovej ceny pozemkov v tom istom čase, v tom istom mieste a v porovnateľnej kvalite (porovnávací metóda). (...)

(...) keďže zákon č. 175/1999 Z. z. nešpecifikuje pojem všeobecná hodnota, v súlade s § 111 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. (aplikujúc § 4a ods. 1 veta druhá zákona č. 175/1999 Z.z.) je potrebné za ňu považovať cenu rovnakej alebo porovnateľnej nehnuteľnosti v tom istom čase, v tom istom mieste a v porovnateľnej kvalite, a teda nie cenu určenú len z polohy (umiestenia) nehnuteľnosti, o vyvlastnení ktorej sa koná. Ako už bolo vyššie uvedené, takýto postup pri určení primeranej náhrady za vyvlastnenie v preskúmvanej veci dodržaný nebol.»

Vzhľadom k uvedenému žalobca s poukazom na princíp právnej istoty, spojený s potrebou jednotného postupu súdov na riešenie obdobných vecí uzavrel, že rozhodnutie žalovaného je arbitrárnym prejavom svojvôle žalovaného pri výklade zákona a zneužitím slabšieho postavenia žalobcu vo vyvlastňovacom konaní s tým, že určenie ceny znaleckým posudkom ešte nezbavuje správny orgán povinnosti postupovať v súlade so zákonom a úplne zistiť skutočný stav.

13. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že sa v celom rozsahu nestotožňuje so žalobnými námietkami žalobcu. Podľa žalovaného, v danom prípade na dosiahnutie sledovaného účelu postačovalo v súlade s § 2 ods. 3 zákona č. 282/2015 Z.z. iba obmedzenie spoluvlastníckeho práva žalobcu k dotknutej parcele. Žalovaný podotkol, že žalobca neprijateľne spája dva samostatné procesy a to proces obmedzenia vlastníckeho práva k dotknutej parcele a proces náhrady za zriadenie vecného bremena a za obmedzenie vlastníckeho práva s tým, že predmetom žalobou napadnutého rozhodnutia bol iba proces obmedzenia vlastníckeho práva. Žalovaný podotkol, že v danom prípade nemohol byť aplikovaný § 2 ods. 4 zákona č. 282/2015 Z.z. vo vzťahu k užívaniu „zostávajúcej“ časti dotknutého pozemku, pretože toto ustanovenie upravuje iba situáciu, keď dôjde vyvlastnením k prechodu vlastníckeho práva, t.j. k trvalému odňatiu vlastníckeho práva, čo nie je daný prípad.

Žalovaný sa nestotožnil s názorom žalobcu, že napadnutými rozhodnutiami došlo k radikálnemu zásahu do jeho vlastníckeho práva, pričom poukázal na § 8 zákona č. 665/2007 Z.z. o jednorazových mimoriadnych opatreniach v prípade niektorých stavieb diaľnic a ciest pre motorové vozidlá, podľa ktorého cit. „Ak sa vedie vyvlastňovacie konanie podľa všeobecného predpisu o vyvlastnení, môže vyvlastňovací orgán na návrh vyvlastniteľa vydať rozhodnutie o predbežnej držbe, ktorým prizná vyvlastiteľovi predbežnú držbu vyvlastňovaného pozemku alebo vyvlastňovanej stavby (ďalej len „predbežná držba“). Predbežnú držbu možno vyvlastiteľovi priznať vtedy, ak verejný záujem na dosiahnutí účelu vyvlastnenia prevažuje nad zachovaním doterajších práv vyvlastňovaného.“, ako aj s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 22/06 pojednávajúceho o oprávnení vlastníka predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať a nakladať s ním, pričom žalovaný dodal, že má za jednoznačne preukázané, že otvorenie cestného úseku R2 Šaca - D. H. je významným prínosom pre obyvateľov regiónu, pretože po jeho uvedení do prevádzky zabezpečí napojenie regiónu za diaľnicu D1 a rýchlostnú cestu I. D. – Milhosť, čo odľahčí mesto od tranzitnej dopravy a zvýši plynulosť, rýchlosť a bezpečnosť cestnej dopravy, ktoré skutočnosti sú vo verejnom záujme, prevažujúcom nad individuálnymi záujmami prezentovanými žalobcom. Preto podľa žalovaného cit. „Z toho vyplýva, že postup a rozhodnutia ako okresného úradu, tak aj žalovaného boli správne, nakoľko používanie vyššie uvedeného úseku diaľnice je preukázateľne vo verejnom záujme a ma celospoločenský význam.“

Ohľadne žalobnej námietky žalobcu o v rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu absentujúcom geometrickom pláne, žalovaný identicky zotrval na svojom vyjadrení tak, ako ho prezentoval už aj vo svojom žalobou napadnutom rozhodnutí.

V spojitosti so žalobcom namietanou neúplnosťou znaleckého posudku č. 77/2021, na základe ktorého bola určená suma náhrady pre žalobcu za dočasné obmedzenie jeho vlastníckeho práva k dotknutej parcele, žalovaný uviedol, že jeho postup bol plne v súlade so zákonom, keďže má za to, že cit. „... znalec v plnej miere zodpovedá za obsah ním vypracovaného znaleckého posudku a správny orgán nemá právo posudzovať, resp. spochybňovať jeho správnosť. Znalecký posudok bol vyhotovený znalcom ako štátom splnomocnenou osobou na jeho vyhotovenie.“, v ktorej súvislosti žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Sžo 150/2009 z 18.05.2010, podľa ktorého cit. „Znalecký posudok je jedným z dôkazov v správnom konaní, ktorý hodnotí správny orgán ako ktorýkoľvek iný dôkaz, pričom však nie je oprávnený posudzovať jeho správnosť (jeho závery), ale hodnotí iba to, či úvahy znalca zodpovedajú zásadám logiky a skutkovým záverom vyplývajúcim z dôkazov vykonaných správnym orgánom. Správny orgán preto nemôže znalecký posudok označiť ako nesprávny a nahradiť ho vlastným posúdením skutočnosti z odbornej stránky.“ s dodatkom žalovaného cit. „... že posudzovať dodržiavanie zákonnosti a správnosti postupov znalcov vykonávajúcich znaleckú činnosť má vo svojej kompetencii Ministerstvo spravodlivosti SR, čo vyplýva z ustanovení zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.“

Záverom žalovaný konštatoval identickosť žalobných námietok s tými, ktoré žalobca uplatnil v odvolaní voči rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu, s ktorým sa žalovaný už vysporiadal s tým, že žalobu žalobcu považuje za neopodstatnenú a navrhol ju zamietnuť.

Žalovaný netrval na nariadení pojednávania.

14. Podaním z 09.11.2022 žalobca na podporu svojej žalobnej námietky, že v danom prípade žalovaný, ako ani jemu predchádzajúci prvostupňový správny orgán nezistili dostatočne skutkový stav pre rozhodnutie, predložil fotodokumentáciu, ktorá by mala zachytávať vykonanie rozsiahlych hĺbkových výkopových prác realizovaných vyvlastiteľom, na dotknutej parcele žalobcu, v ktorom dôsledku tak cit. „... daný stav sa nezohoduje so stavom uvedeným v napádanom rozhodnutí ...“, pretože tým došlo k porušeniu rozhodnutím žalovaného vymedzenej výmery, v ktorej malo byť zasiahnuté do spoluvlastníckeho práva žalobcu. V uvedenej súvislosti žalobca navrhol, aby správny súd vykonal dôkaz

mimo pojednávania obhliadkou dotknutej parcely na mieste samom, keďže podľa žalobcu sa jedná o cit. „... vykonanie dôkazu, ktorý je nevyhnutný na preskúmanie zákonnosti napadaného rozhodnutia.“ s dodatkom, že požaduje vykonanie tohto dôkazu čo najskôr z dôvodu rýchleho postupu prác, ktoré môžu byť ukončené do doby kým súd bude rozhodovať vo veci samej.

Prílohou podania žalobcu je fotodokumentácia zachytávajúca výkopové práce bagrom (na bližšie neidentifikovanej parcele, pozn. súdu), ako aj cit. „... letecké snímky dotknutej parcely...“

15. Žalobca vo svojom stanovisku (replika) k vyjadreniu žalovaného, prostredníctvom svojho právneho zástupcu v podstate zopakoval svoju žalobnú argumentáciu zdôrazniac, že nespochybňuje verejný záujem na výstavbe diaľnice a akceptuje ho, avšak aj vyvlastnenie má svoje limity s tým, že v danom prípade jemu patriaca dotknutá parcela bola znehodnotenou a je obmedzené jej užívanie, a to tak výstavba na tejto dotknutej parcele, ako aj obrábanie pôdy (stavebnými prácami dochádza k narušeniu ornice) a v prípade poruchy na vodovodnej prípojke bude nutné sprístupniť dotknutú parcelu na opravu a údržbu, preto stratila aj svoju predajnosť. Žalobca zdôraznil, že už námietkami, ktoré uplatnil v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu sa domáhal aplikácie § 2 ods. 3 zákona o vyvlastnení, ktorým zákonodarcu koriguje inštitútu dočasného obmedzenia vlastníckeho práva, čoho sa žalobca dovoľáva, keďže obmedzenie vlastníckeho práva k dotknutej parcele je pre neho ako vyvlastňovaného nepriaznivejšie, než ako by bol celkový prechod vlastníckeho práva k dotknutej parcele na vyvlastniteľa.

Poukázal na nesprávnosť vyjadrenia žalovaného, že by si žalobca zamieňal proces výstavby dotknutej stavby a proces zriadenia vecného bremena s tým, že tieto dva inštitúty sú vzájomne prepojené, pretože v rozsahu v akom bola dotknutá stavba povolená dôjde k trvalému a nezvratnému obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu, keďže táto dotknutá stavba sa bude nachádzať na dotknutej parcele žalobcu aj po uplynutí jedného roka. Podľa žalobcu o dočasné obmedzenie vlastníckeho práva by sa jednalo vtedy, ak by bolo dočasne povolené napr. prechádzanie po pozemku alebo uskladnenie mechanizmov či stavebného materiálu, pretože v tom prípade by žalobca mohol dotknutú parcelu riadne využívať aj po uplynutí doby, na ktorú bolo jeho vlastnícke právo obmedzené, avšak v prípade žalobcu po vybudovaní dotknutej stavby na dotknutej parcele sa bude táto stavba na dotknutej parcele nachádzať aj po uplynutí jedného roka a teda po uplynutí jedného roka sa bude jednať o neoprávnenú stavbu, pretože táto bude na dotknutej parcele vybudovaná bez hmotnoprávneho titulu k tejto parcele s dodatkom, že následne z uvedeného dôvodu po uplynutí jedného roka dôjde opätovne k potrebe riešenia daného právneho stavu a to buď návrhom na odstránenie stavby alebo vydaním nového rozhodnutia o vyvlastnení.

Podľa žalobcu, si žalovaný nespĺnil svoju zákonnú povinnosť plynúcu mu z § 2 ods. 4 zákona o vyvlastnení a na vysporiadanie sa s jeho námietkou o nevyužitelnosti stavbou nezasiahnutej zvyšnej časti dotknutej parcely nenariadil znalecké dokazovanie (znalec bol viazaný rozsahom zadania správneho orgánu a preto sa vyjadril iba k hodnote dotknutej parcely), ale s touto námietkou žalobcu sa žalovaný, ako aj prvostupňový správny orgán vysporiadali iba svojou svojvoľnou úvahou, aj napriek tomu, že sa nejedná na otázku právnu, ale o otázku odbornú. V uvedenej súvislosti žalobca podotkol, že podľa ním predloženej fotodokumentácie sa dotknutá stavba netýka iba v rozhodnutí žalovaného určenej výmery 245 m², ale zasahuje celú dotknutú parcelu žalobcu.

V ďalšom žalobca poukázal na absenciu explicitného označenia geometrického plánu v napadnutom rozhodnutí, ktorý v ňom možno identifikovať len nepriamo, čo nie je iba formálnym nedostatkom ako tvrdí žalovaný, ale podľa § 13 zákona o vyvlastnení sa jedná o obligatórnu náležitosť a to s poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 20/2020 z 23.01.2020, podľa ktorého jedným z dôvodov nulity správneho rozhodnutia je aj absencia jeho predpísanej formy. V ďalšom žalobca zotrval na svojej argumentácii ohľadne nesprávne znalcom zvolenej metódy pri určení hodnoty dotknutej parcely s dodatkom, že správny orgán je povinný kriticky zhodnotiť vykonané dôkazy a nie iba mechanicky prebrať názory v nich uvedené.

16. Podaním z 15.11.2022 žalobca predložil na preukázanie svojich tvrdení videozáznam o výkopových prácach na CD – nosiči.

17. Žalovaný vo svojom stanovisku (duplika) k vyjadreniu žalobcu, opakovane označil za nedôvodnú námietku žalobcu o údajnom nesprávnom právnom posúdení jeho požiadavky na trvalé odňatie mu vlastníckeho práva k dotknutej parcele; poukázal, že v zmysle zákona o vyvlastňovaní je dôležité brať v zreteľ, že rozsah vyvlastnenia musí byť primeraný účelu, na ktorý sa vyvlastňuje a teda nemožno rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva tam, kde stačí jeho obmedzenie, v ktorom ohľade je tak

rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu náležite odôvodneným a neexistuje žiadny iný postup, ktorým by mohol byť správny postup prvostupňového správneho úradu konvalidovaný. Žalovaný v súvislosti s dôvodnosťou obmedzenia vlastníckeho práva vo verejnom záujme poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 7/96 podľa ktorého cit. „Rovnováha verejného a súkromného záujmu je dôležitým kritériom pre určovanie primeranosti obmedzenia každého základného práva a slobody.“

Žalovaný označil za nepravdivé tvrdenie žalobcu že jeho vlastnícke právo k dotknutej parcele bolo obmedzené natrvalo, pretože zo žalobou napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že toto bolo obmedzené na časový úsek jedného roka s dodatkom, že za toto dočasné obmedzenie bola žalobcovi priznaná finančná náhrada. Vo vzťahu k žalobcom predloženej fotodokumentácii uviedol, že z nej nie je zrejmý jednako časový úsek jej vyhotovenia a jednako na nej nie je možné jednoznačne identifikovať či sa jedná o dotknutú parcelu a vzhľadom na časový odstup od jej údajného vyhotovenia, nie je možné sa kvalifikovane vyjadriť k existencii žalobcom tvrdeného zásahu, ani určiť či k nemu došlo v rozsahu a intenzite ním tvrdenej.

V ďalšom žalovaný vyjadril nesúhlas o absencii znaleckého posudku s dodatkom, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané aj na základe cit. „Podkladu na uzatváranie nájomných zmlúv-dočasný záber a záber do jedného roka pre stavbu R2 Šaca - Košické Oľšany č. 281/2016 zo dňa 11. októbra 2016 vypracovaného spoločnosťou GEODETICCA, s.r.o., Floriánska 19, 040 01 Košice.“, na podklade, ktorého bolo napadnuté rozhodnutie prijaté.

V súvislosti s námietkou žalobcu týkajúcou sa nesprávneho zákonného postupu vo veci absencie označenia geometrického plánu v napadnutom rozhodnutí, žalovaný uviedol, že tento geometrický plán je súčasťou znaleckého posudku s ktorým sa mal žalobca možnosť oboznámiť a na ktorý znalecký posudok prvostupňový správny orgán explicitne poukazuje vo svojom napadnutom rozhodnutí s dodatkom, že iba formálny nedostatok rozhodnutia nemôže byť dôvodom pre jeho nezákonnosť, pretože správne orgány si splnili svoju zisťovaciu povinnosť, a žalovaný by pripustil možnosť nezákonnosti rozhodnutia iba ak by skutočne absentoval akéhokoľvek podklad pre jeho vydanie, na ktorý by z toho dôvodu nebolo možné v rozhodnutí poukázať. V danom prípade však bolo rozhodnutie vydané na základe spoľahlivo zisteného skutkového stavu vrátane všetkých obligatórnych náležitostí pre jeho vydanie a iba absencia formálneho poukazu na geometrický plán, ktorý však bol jedným z podkladov na vydanie rozhodnutia nezakladá jeho nezákonnosť.

V spojitosti s námietkou žalobcu o nesprávnosti znaleckého posudku o určení hodnoty dotknutej parcely, žalovaný v prvom rade podotkol, že nie je oprávnený zasahovať do činnosti znalca a prehodnocovať jeho závery, v ktorej spojitosti poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo/583/2001 z 25.04.2002; Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžo/150/2009 z 18.05.2010; sp. zn. 3Sžp/23/2013 z 11.02.2014 a na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 8Sžk/28/2019 z 30.09.2021, pojednávajúce aj o vyňatí z právomoci správnych orgánov a tým nepriamo aj z právomoci správneho súdnictva preskúmvanie zákonnosti vyvlastňovacích rozhodnutí pokiaľ ide o výšku náhrady za vyvlastnenie, o ktorej otázke rozhodujú civilné súdy.

Z uvedených dôvodov žalovaný navrhol žalobu zamietnuť.

18. Keďže krajský súd nekonal ako s účastníkom správneho súdneho konania aj z vyvlastiteľom (Národná diaľničná spoločnosť a.s.), hoci s ním ako s účastníkom administratívneho konania konali správne orgány, správny súd uznesením č.k. KE – 6S/64/2022 – 143 z 28.05.2024 pribral do konania na procesnú pozíciu ďalšieho účastníka 1/ Národnú diaľničnú spoločnosť a.s. (vyvlastiteľ a tiež aj len „NDS“).

19. Na výzvu správneho súdu sa k veci vyjadrila aj NDS, ktorá s poukazom, že vlastnícke právo síce požíva najvyšší stupeň ústavnej ochrany, ktorá ochrana však nie je neobmedzenou podotkla, že keďže vyvlastnenie je závažným zásahom do vlastníckeho práva, ktorý je možné z tohto dôvodu aplikovať výlučne iba v nevyhnutnej miere tak, aby ochrana vlastníckeho práva ostala v čo najvyššej možnej miere zachovaná, preto NDS podala návrh iba na dočasné obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu k dotknutej parcele, v rozsahu nevyhnutnom na dobu realizácie stavby vodovodného potrubia, ktoré je situované v zemi a nie vodovodnú prípojku, ako sa mylne domnieva žalobca. NDS zdôraznila, že účelom obmedzenia vlastníckeho práva žalobcu k dotknutej parcele, bolo dočasné obmedzenie pre účely výstavby vodovodného potrubia a ďalšie povinnosti k trvalosti umiestnenia tejto stavby na dotknutej parcele budú riešené cit. „... až po ich zameraní porealizačným geometrickým plánom, kde následne bude NDS majetkovoprávne vysporiadať pozemky pod predmetnými objektami, či už formou zriadenia vecných bremien formou zmluvy, zo zákona alebo iným aprobovaným spôsobom s tým, že

žalobcovi bude uhradená jednorazová odplata za zriadenie vecného bremena.“ NDS zdôraznila, že dôvodnosť potreby vyvlastnenia je potrebné posudzovať vo vzťahu jednako k charakteru stavby, ako aj ku konkrétnemu účelu dotknutých pozemkov, na ktorých má byť stavba umiestnená, takže k trvalému odňatiu vlastníckeho práva môže dôjsť len vtedy, keď by akékoľvek užívanie dotknutého pozemku bolo pre vyvlastňovaného prakticky nemožné. NDS ďalej dala do pozornosti, že v danom prípade sa jedná o stavbu inžinierskych sietí, pri stavebno-technickom riešení ktorej bolo prihlíadané na technické normy, ako aj na nevyhnutný záber pozemkov potrebných na jej realizáciu (výstavbu), pričom najoptimálnejším sa javilo technické riešenie so zabezpečením minimalizácie neprímeraných ťažkostí užívania dotknutých nehnuteľností.

Podľa NDS cit. „Žalobca žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, že dočasný záber predmetnej parcely spôsobuje pre Žalobcu nepoužiteľnosť celej parcely ako celku. Uvedený argument žalobcu vychádza z jeho subjektívne predstavy o nevyužitelnosti vyvlastnením nedotknutých častí predmetných parciel...“ V ďalšom NDS zopakovala, že po skončení stavebných prác bude na dotknutú parcelu zabezpečená podľa projektovej dokumentácie nová prístupová cesta a ornica zo skládok bude rozvrhnutá na plochy dočasne zabranej pôdy a následne bude na týchto plochách realizovaná rekultivácia pôdy pre opätovné obnovenie poľnohospodárskej pôdy a teda jej využiteľnosť na poľnohospodársku výrobu a teda jej využiteľnosť pre poľnohospodársku výrobu v zmysle platného územného plánu bude zachovaná s dodatkom, že dotknutá parcela sa nachádza v extraviláne obce, jedná sa o ornú pôdu na ktorej platný územný plán nepočíta so žiadnou plánovanou výstavbou.

V súvislosti s námietkou žalobcu a absenciou geometrického plánu v žalobe napadnutom rozhodnutí NDS podotkla, že podľa § 17 ods. 5 zákona č. 382/2004 Z.z., overený geometrický plán alebo predbežný geometrický plán môže byť v odôvodnených prípadoch aj samostatnou prílohou znaleckého posudku. Podľa NDS žalobou napadnuté rozhodnutia obsahujú všetky povinné údaje, ktoré sú nevyhnutné pre ich vydanie s tým, že zákon neukladá správnomu orgánu povinnosť priložiť k rozhodnutiu o vyvlastnení grafickú prílohu príslušného geometrického plánu, ktoré sú súčasťou spisového materiálu.

Podľa NDS, vo veci konajúci úrad nemusel posudzovať využiteľnosť zostávajúcej časti dotknutej parcely žalobcu formou znaleckého posudku, pretože tu sa jednalo iba o dočasné obmedzenie jeho vlastníckeho práva, pri ktorom poľnohospodársky účel využitia zostávajúcej časti dotknutej parcely nebol žiadnym spôsobom dotknutý a nie o trvalý prechod vlastníckeho práva k dotknutej parcele. Žalobca nijako nepodložil, napr. znaleckým posudkom ani svoje tvrdenie o nesprávnosti znaleckého posudku ktorý bol podkladom pre vydanie napadnutého rozhodnutia.

(Vyjadrenie NDS bolo právnomu zástupcu žalobcu a žalovanému doručené 30.09.2024).

20. Keďže krajský súd nekonal ako s účastníkom správneho súdneho konania aj s ďalšou, okrem žalobcu, spoluvlastníčkou dotknutej parcely, správny súd uznesením č.k. KE – 6S/64/2022 – 160 z 19.02.2025, pribral do konania na procesnú pozíciu ďalšieho účastníka 2/ aj túto podielovú spoluvlastníčku (veľkosť podielu 1/36 k celku) F. B., nar. XX.XX.XXXX (viď čl. 176 spisu, v LV XXXX je uvedený dátum narodenia cit. „29.05.1981“, ďalej len „ďalšia účastníčka 2/“).

Ďalšia účastníčka 2/ sa k žalobe, k vyjadreniu žalovaného, ako aj NDS, ktoré jej boli doručené 27.02.2025 nevyjadrila.

21. Aj keď podľa § 106 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok, okrem vyjadrenia k žalobe, repliky a dupliky, už súd nemusí prihliadať na ďalšie vyjadrenia účastníkov konania, tak pred prejednaním veci na pojednávaní žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu predložil správnomu súdu ešte svoje ďalšie vyjadrenie označené ako vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného a k vyjadreniu NDS, avšak podľa obsahu sa jedná vo svojej podstate o body kasačnej sťažnosti žalobcu v inej jeho veci, v ktorom podaní žalobca uvádza svoj cit. „proti názor“ k dôvodom rozhodnutia správneho súdu v inej obdobnej jeho veci sp. zn. KE-7S/59/2022 týkajúcej sa k dotknutej parcele žalobcu susednej parcely, na ktorej mal žalobca taktiež spoluvlastnícke právo (vzhľadom k tomu, že sa jedná o novú, v žalobe ani v replike žalobcu neuplatnenú argumentáciu, ale ide o reakciu žalobcu na rozhodnutie správneho súdu v inej obdobnej veci, ktoré námietky mal žalobca možnosť vyjadriť v kasačnej sťažnosti proti tomuto inému rozhodnutiu správneho súdu, ktoré iné rozhodnutie nemôže byť predmetom prieskumu správneho súdu v tomto súdnom konaní, správny súd pre úplnosť veci uvádza podstatu tohto vyjadrenia žalobcu iba heslovite, pozn.). Žalobca poukázal na potrebu rozdielneho výkladu pojmov „nepriaznivejšie“ a „neprímeranejšie“ s tým, že pojem „nepriaznivejšie“ má zohľadňovať budúci faktický a právny dopad obmedzenia vlastníckeho práva na samotné vlastnícke právo vyvlastňovaného a súčasne musí brať zreteľ na vôľu vyvlastňovaného mať určitú vec naďalej vo svojom vlastníctve, pričom v tomto prípade vlastník (žalobca) vyjadril svoju vôľu v námietke

proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu a to, že svoj spoluvlastnícky podiel už nechce mať vo svojom vlastníctve, s ktorou námietku bol správny orgán povinný sa zaoberať a túto zohľadniť vo svojom rozhodnutí, pretože ak potom, ako správny orgán uzavrie, že pre dosiahnutie účelu zásahu do vlastníckeho práva postačuje iba jeho obmedzenie, vlastník prejaví svoju vôľu nemať vec už vo vlastníctve, tak v takom prípade túto vôľu vyvlastňovaného vlastníka musí správny orgán akceptovať a rozhodnúť o trvalom prechode vlastníctva k veci t.j. o vyvlastnení, aj keby na účel vyvlastnenia postačovalo iba obmedzenie vlastníctva, pretože § 2 ods. 3 zákona o vyvlastnení nepoužíva slovné spojenie „môže rozhodnúť“ a teda nepripúšťa žiadnu voľnú úvahu správneho orgánu, ale používa slovo „rozhodne.“ V ďalšom žalobca uvádza, že počas celého konania pred správnymi orgánmi namietal, že vybudovanie dotknutej stavby na jemu patriace dotknutej parcele, že cit. „...takýto účel vyvlastnenia nie je vo verejnom záujme, ale vo verejnom záujme by mohla byť až samotná verejnoprospešná stavba – diaľnica.“ a že existencia verejného záujmu v danom prípade v napadnutých rozhodnutiach odôvodnená nebola (nová námietka, pozn. správneho súdu). V ďalšom žalobca považuje za nesprávne stanovisko správneho súdu v inej obdobnej veci žalobcu, žeby bolo irelevantným na aký iný možný v budúcnosti zamýšľaný účel by bolo možné vec užívať v porovnaní s jej užívacím stavom v čase obmedzenia vlastníckeho práva k nej, pretože podľa žalobcu to, že dotknutá parcela je aktuálne vedená ako orná pôda neznamena, že ju nemôže využívať aj na iný účel, ktorý mu tak bude znemožnený práve v dôsledku vybudovania líniovej stavby na jemu patriacej dotknutej parcele. V ďalšom žalobca poukázal, že § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní sa nevzťahuje na prípady obmedzenia vlastníckeho práva, ale iba na prípad celkového prechodu vlastníckeho práva titulom vyvlastnenia, takže v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR správne orgány neboli oprávnené v zmysle tohto ustanovenia vydať rozhodnutie o obmedzení vlastníckeho práva a teda správny orgán nezákonným spôsobom rozšíril svoj rozhodovacie právomoci. Poukázal, že zriadením trvalej líniovej stavby na jeho dotknutej parcele bude žalobca bez ohľadu na právo prístupu k tejto parcele, obmedzené jeho užívacie právo k nej. Namietal, že v konaní pred správnymi orgánmi nebol preukázaný rozsah stavebných prác a správny orgán mal preukázaný výlučne iba rozsah stavby, v ktorom v dôsledku stavebník zabral pri stavebných prácach dotknutú parcelu v celosti v zmysle predloženej fotodokumentácie s dodatkom, že žalobca nemohol užívať jemu patriacu dotknutú parcelu ani počas výkonu stavebných prác, ani po ich skončení, pretože stále prebieha stavba diaľnice, a teda stále dochádza k pohybu na jeho dotknutej parcele čím žalobca odôvodňuje, že v túto dotknutú parcelu môže užívať len s neprimeranými ťažkosťami, ktoré dôvody sú v § 2 ods. 5 zákona o vyvlastňovaní uvedené len demonštratívne, takže žalobca na tejto dotknutej parcele nemôže nič pestovať cit. „... nehovoriac o samotnej skutočnosti, že pozemok je zatienený samotnými mostom diaľnice - verejnoprospešnou stavbou, preto je absurdné, aby štát nútil v zotrvaní v tomto vlastníckom práve žalobcu.“ Žalobca uviedol, že správny súd v inej jeho obdobnej veci mylne uzavrel, že stavba vodovodu zakopaného v zemi nebude žalobcu obmedzovať v jeho užívaní dotknutej parcely sťa by poľnohospodárskej pôdy, keďže sa nejedná o podzemnú stavbu v zmysle § 58 ods. 4 stavebného zákona, ktorá by nezasahovala do povrchu pozemku a neovplyvnila by účel jeho využívania, keďže aj v budúcnosti môže vyvstať potreba vykonania rekonštrukčných alebo havarijných prác dotknutej stavby. Poukázal, že ak správny súd neprihliadne na žalobcom predložený dôkaz (fotodokumentáciu) o faktickom stave zabratia celej jeho parcely, odníma tým žalobcovi právo na spravodlivý súdny proces. Opätovne poukázal na zanedbanie povinnosti správnym orgánom zistiť využiteľnosť zvyšnej časti pozemku znaleckým posudkom s tým, že ak by správny orgán nemal mať túto povinnosť, tak vyvlastňovaný by vôbec nemal právo vzniesť námietku ohľadne využiteľnosti zvyšnej časti pozemku. Podoťkol, že ohľadne vodovodnej prípojky pre odpočívadlo Valaliky nebolo vydané samostatné rozhodnutie o umiestnení stavby a preto má žalobca za to, že otázky, ktoré by sa mali riešiť v územnom konaní by mali byť riešené v rámci vyvlastňovacieho konania v rámci, ktorého by malo byť pri vyhodnocovaní ťažšej využiteľnosti dotknutej parcely zohľadnená aj blízkosť diaľnice, odpočívadla a mostu. Uviedol, že v danom prípade bol obídnený inštitút vyvlastnenia s argumentáciou o nesprávnom odkaze, že právny vzťah medzi vlastníkom stavby t.j. vodovodu a žalobcom ako vlastníkom dotknutej parcely, na ktorú bude stavba umiestnená by mal byť riešený na základe zákon o vodovodoch, pretože tento zákon sám odkazuje priamo na nutnosť vyvlastnenia s dodatkom, že orgány verejnej moci nemôžu žalobcovi vnucovať vecné bremeno a obchádzať inštitút vyvlastnenia s ktorým sám žalobca súhlasí. Podľa žalobcu v žalobou napadnutom rozhodnutí nebola náležite posúdená podmienka vyvlastnenia v nevyhnutnej miere, keďže účel obmedzenia vlastníckeho práva bol smerovaný len na vykonanie prác na dotknutej parcele, ale nebolo zohľadnené vybudovanie stavby vodovodu na dotknutej parcele žalobcu a následný právny stav tejto stavby. V ďalšom vyjadril nesúhlas s názorom správneho súdu v inej obdobnej veci, ohľadne znalcom použitých metód na vypracovanie znaleckého posudku ohľadne hodnoty dotknutej parcely. Záverom žalobca

poukázal, že geometrický plán, ktorý nie je v žalobou napadnutom rozhodnutí explicitne označený, sa týka umiestnenia stavby vodovodnej prípojky a nie rozsahu stavebných prác na účel ktorý došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu, takže z toho dôvodu má za to, že vo svojom rozhodnutí nemal správny orgán geometrickým plánom ustálený rozsah obmedzenia vlastníckeho práva na účel výkonu týchto prác. Záverom, v súvislosti s vyjadrením NDS, že následne bude vzťah žalobcu k stavbe vodovodu riešený zriadením zákonného vecného bremena žalobca uviedol cit. „Žalobca žiaden legitímny dôvod nevidí, prečo by mu mali orgány verejnej moci vnucovať právny stav, ktorý sa týka vlastníctva jeho veci a ktorý už samotné orgány verejnej moci prezumujú, že žalobca tento stav nebude môcť jednoducho zvrátiť. Žalobca ako vlastník vyvlastňovaného pozemku, na ktorom sa má umiestniť stavba má jednoducho právo (...), aby bol vyvlastnený (pozbavený) tohto majetku, ktorý už ani nechce mať vo svojom vlastníctve a to za adekvátnu náhradu. Ide o legitímne právo žalobcu ako vlastníka pozemku, ktoré štát musí rešpektovať vo vyvlastňovacom konaní.“

22. Na pojednávaní konanom 26.03.2025, právny zástupca žalobcu zotrval na podanej žalobe; v napadnutých rozhodnutiach nie je zdôvodnený verejný záujem na realizácii stavby vodovodu; správne orgány mali postupovať podľa § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní v zmysle, ktorého vyvlastňovaný vlastník, resp. vlastník dotknutý vyvlastňovaním má právo vzniesť námietku a prejavíť svoju vôľu či teda chce byť naďalej vlastníkom vyvlastňovanej veci, ktorú námietku uplatnil aj žalobca, ale táto jeho námietka nebola zohľadnená; správne orgány nenariadili vo vzťahu k posúdeniu využiteľnosti zásahom do nedotknutej časti parcely na základe analógie legis podľa § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní znalecké dokazovanie, pri vykonávaní ktorého mal znalec prihliadať na dôvody nasvedčujúce ťažšej využiteľnosti zvyšnej časti parcely tak, ako sú tieto dôvody uvedené v § 2 ods. 5 zákona o vyvlastňovaní; správne orgány neodôvodnili nevyhnutnú mieru zásahu do vlastníckeho práva žalobcu, keďže v danom prípade nie je predmetom napadnutého rozhodnutia realizácia stavebných prác, ale umiestnenie stavby vodovodu na parcele žalobcu; napadnuté rozhodnutie o obmedzení vlastníckeho práva žalobcu neobsahuje označenie geometrického plánu; napokon namieta nesprávny postup znalca pri určovaní hodnoty zásahom dotknutej parcely, ktorého závery správne orgány iba nekriticky prebrali; namietal, že výkopové práce na žalobcovi patriacej parcele prekročili rozsah určený napadnutým rozhodnutím, v ktorom dôsledku sa potvrdili námietky žalobcu, ktoré uplatnil v konaní pred správnymi orgánmi, pričom do dnešného dňa dotknutá parcela nebola uvedená do pôvodného stavu.

Žalobca uviedol, že dotknutá parcela nebola stále uvedená do pôvodného stavu, je tam navezená zemina a po celej parcele, t.j. nie len na 245 m², ktoré sú zmieňované v napadnutom rozhodnutí, sa nachádzajú jamy po vykonaní pamiatkového prieskumu, ktorí nie sú zasypané a stále po parcele jazdia ťažké mechanizmy, čo súvisí so stavbou diaľnice. Podotkol, že ani sám vyvlastiteľ nemá predstavu v ktorej časti parcely sa bude vodovodné potrubie nachádzať a teda ani sám žalobca ako jej vlastník nevedel, ktorú zvyšnú časť parcely mohol využívať, keďže ako vyvlastiteľ uviedol, situovanie vodovodu na dotknutej parcele bude zrejmé až po jeho porealizačnom zameraní. Je pravdou, že dostal náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva na tejto parcele za obdobie jedného roka, avšak tieto práce trvajú už 3 roky a žiadnu inú ďalšiu náhradu za to, t.j. za tento zásah do jeho vlastníctva nedostal.

Zástupca žalovaného sa v plnej miere pridržiaval svojich písomných vyjadrení; zdôraznil, že pokiaľ ide o nevyhnutnú mieru bolo potrebné zohľadniť charakter stavby vodovodu s tým, že v danom prípade pre stavbu charakteru technických a inžinierskych sietí postačovalo obmedzenie vlastníckeho práva, pretože v opačnom prípade, ak by došlo k vyvlastneniu parcely žalobcu, neúmerne by sa tým zasiahlo do jeho vlastníctva a vznikol by doposiaľ v praxi neaplikovaný precedens, žeby pre umiestnenie stavby technického a inžinierskeho charakteru bolo vyvlastňované vlastnícke právo; pokiaľ ide o výšku náhrady, ktorej priznanie žalobca spochybňuje, tak v zmysle aktuálnej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít sa jedná o otázku, ktorá je v kompetencii civilných súdov a správny súd nemôže výšku tejto náhrady zmeniť ani o nej rozhodnúť.

Zástupca ďalšieho účastníka 1/ (NDS) vyjadril súhlasné stanovisko k argumentom uvádzaným žalovaným.

Právne východiská pre rozhodnutie správneho súdu

23. Podľa § 493e zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) „Konania začaté a neskončené do 30. júna 2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.“

24. Podľa § 177 ods. 1 SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.“

25. Podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky „Vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.“

26. Podľa § 1 zákona 282/2015 Z.z. Zákon o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim (ďalej len „zákon o vyvlastňovaní“) v jeho znení účinnom ku dňu (16.10.2018) podania návrhu vyvlastníťom (ďalej len „v znení účinnom v rozhodnom čase“) „Tento zákon upravuje odňatie vlastníckeho práva, obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku alebo ku stavbe, zriadenie, obmedzenie, zrušenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu k pozemku alebo ku stavbe, obmedzenie, zrušenie práv tretích osôb k pozemku alebo ku stavbe, ak je to nevyhnutné pre uskutočnenie stavby alebo opatrenia v nevyhnutnej miere, vo verejnom záujme a na účel podľa osobitných zákonov a za primeranú náhradu.“

27. Podľa § 2 ods. 1 až 5 zákona 282/2015 Z.z. zákona o vyvlastňovaní v znení účinnom v rozhodnom čase „(1) Vyvlastnenie možno uskutočniť len

a) v nevyhnutnej miere,

b) vo verejnom záujme na účel ustanovený zákonom, pričom verejný záujem na vyvlastnení sa musí preukázať vo vyvlastňovacom konaní,

c) za primeranú náhradu, a

d) ak cieľ vyvlastnenia nemožno dosiahnuť dohodou alebo iným spôsobom.

(2) Vyvlastnenie musí byť v súlade s cieľmi a zámermi územného plánovania, ten sa preukazuje územným rozhodnutím, územným súhlasom alebo záväzným stanoviskom obce vo vyvlastňovacom konaní.

(3) Rozsah vyvlastnenia musí byť primeraný účelu, na ktorý sa vyvlastňuje. Nemožno rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva tam, kde stačí jeho obmedzenie. Ak by obmedzenie vlastníckeho práva bolo pre vyvlastňovaného nepriaznivejšie ako jeho prechod, rozhodne sa o prechode vlastníckeho práva, ak to vyvlastňovaný uplatnil ako námietku najneskôr pri prerokovaní návrhu na ústnom pojednávaní, aj keď tento prechod nie je nevyhnutný na dosiahnutie účelu vyvlastnenia. Vyvlastňovaný je ten, proti koho majetku vyvlastnenie smeruje a je vlastníkom alebo spoluvlastníkom vyvlastňovaného pozemku alebo stavby alebo má k tomuto pozemku alebo k tejto stavbe právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

(4) Ak by vyvlastnením malo dôjsť k prechodu vlastníckeho práva iba k časti pozemku alebo k časti stavby a vyvlastňovaný by tak nemohol užívať zostávajúcu časť pozemku alebo zostávajúcu časť stavby, alebo by túto časť mohol užívať len s neprimeranými ťažkosťami, rozšíri sa vyvlastnenie aj na zostávajúcu časť pozemku alebo zostávajúcu časť stavby, ak to vyvlastňovaný uplatnil ako námietku najneskôr pri prerokovaní návrhu na ústnom pojednávaní, aj keď vyvlastnenie tejto zostávajúcej časti pozemku alebo zostávajúcej časti stavby nie je nevyhnutné na dosiahnutie účelu vyvlastnenia. Využitelnosť zostávajúcej časti pozemku alebo zostávajúcej časti stavby posúdi vyvlastňovací orgán na základe znaleckého posudku.

(5) Neprimeranými ťažkosťami sú najmä

a) obmedzenie prístupu k zostávajúcej časti pozemku alebo k časti stavby v dôsledku prekážky vytvorenej na vyvlastnenej časti pozemku,

b) nemožnosť užívať zostávajúcu časť pozemku alebo zostávajúcu časť stavby doterajším spôsobom,

c) nemožnosť využívať stavbu na zostávajúcej časti pozemku pre odstránenie vyvlastnených stavieb, ktoré tvorili so zostávajúcou stavbou jeden funkčný celok,

d) obmedzenie využitia inžinierskych sietí na zostávajúcej časti pozemku alebo zostávajúcej časti stavby.“

28. Podľa § 6 ods. 2 zákona 282/2015 Z.z. zákona o vyvlastňovaní v znení účinnom v rozhodnom čase „(2) Náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva poskytne vyvlastniťel vyvlastnenému v lehote určenej v rozhodnutí o vyvlastnení.“

29. Podľa § 9 ods. 1, ods. 2 písm. f) a j), ods. 3 písm. d) až g) zákona o vyvlastňovaní v znení účinnom v rozhodnom čase „(1) Vyvlastňovacie konanie sa začína len na písomný návrh vyvlastníťela.

(2) Návrh musí obsahovať (f) údaj o sume predpokladanej náhrady za vyvlastnenie, ktorá pozostáva zo všeobecnej hodnoty pozemku alebo stavby, alebo všeobecnej hodnoty práva zodpovedajúceho vecnému bremenu určenej znaleckým posudkom; (j) údaj o tom, v akej predpokladanej lehote vyvlastiteľ začne s užívaním vyvlastňovaného pozemku alebo vyvlastňovanej stavby na uskutočnenie účelu vyvlastnenia; ak ide o dočasné obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku alebo ku stavbe vyvlastnením, aj čas tohto obmedzenia.

(3) K návrhu vyvlastiteľ priloží (d) geometrický plán, ak sa navrhuje vyvlastniť časť pozemku; (e) dôkaz o tom, že pokus o nadobudnutie práva k pozemku alebo ku stavbe dohodou bol bezvýsledný; (f) znalecký posudok o všeobecnej hodnote pozemku alebo stavby alebo všeobecnej hodnoty práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nie starší ako dva roky; (g) právoplatné územné rozhodnutie alebo jeho úradne osvedčenú kópiu, ak účel vyvlastnenia vyžaduje vydanie územného rozhodnutia, vrátane kópie jeho grafickej časti, z ktorej je zrejmé umiestnenie stavby.“

30. Podľa § 10 ods. 12 zákona o vyvlastňovaní v znení účinnom v rozhodnom čase „Námietky proti vyvlastneniu musia účastníci vyvlastňovacieho konania, ako aj zúčastnené osoby uplatniť najneskôr pri prerokovaní návrhu na ústnom pojednávaní. Na námietky uplatnené neskôr, na námietky, ktoré sa v územnom konaní zamietli alebo ktoré mohol účastník uplatniť v územnom konaní, sa neprihliada. Na túto skutočnosť musí upozorniť vyvlastňovací orgán účastníkov konania a zúčastnené osoby v oznámení o začatí vyvlastňovacieho konania.“

31. Podľa § 13 ods. 2 písm. b) bod 2., písm. e); ods. 3 písm. a) a ods. 4 písm. c) zákona o vyvlastňovaní v znení účinnom v rozhodnom čase „(2) Výrokmi o vyvlastnení práv k pozemku alebo ku stavbe vyvlastňovací orgán (b) rozhodne o (2.) obmedzení vlastníckeho práva k pozemku alebo ku stavbe; (e) určí, v akej lehote a akým spôsobom je vyvlastiteľ povinný začať s užívaním pozemku alebo stavby na účel, na ktorý sa vyvlastnila.

(3) Výrokmi o náhrade za vyvlastnenie vyvlastňovací orgán (a) určí primeranú náhradu za vyvlastnenie, ktorá prislúcha jednotlivým vyvlastneným a určí lehotu podľa § 6 ods. 1, 2 alebo ods. 3 a spôsob jej zaplata, ak nedôjde medzi vyvlastiteľom a vyvlastňovaným k dohode o náhrade za vyvlastnenie, vyvlastňovací úrad určí náhradu za vyvlastnenie v sume zodpovedajúcej všeobecnej hodnote pozemku alebo stavby, alebo všeobecnej hodnote práva zodpovedajúceho vecnému bremenu na základe znaleckého posudku [§ 9 ods. 2 písm. f)]; s požiadavkou na vyššiu náhradu za vyvlastnenie odkáže vyvlastneného bez prerušenia konania na súd.

(4) Rozhodnutie o vyvlastnení musí obsahovať aj (c) označenie geometrického plánu, ktorý je podkladom na vyvlastnenie, ak sa navrhuje vyvlastniť časť pozemku alebo časť stavby, alebo ak sa vo vyvlastňovacom konaní navrhuje zlúčenie viacerých pozemkov alebo ich častí, ktoré sú predmetom vyvlastnenia.“

32. Podľa § 58 ods. 4 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“) v znení účinnom v rozhodnom čase „Stavebník podzemných stavieb podliehajúcich tomuto zákonu nepreukazuje vlastníctvo alebo iné právo k pozemku alebo stavbám na ňom, ak ide o stavby, ktoré funkčne ani svojou konštrukciou nesúvisia so stavbami na pozemku ani s prevádzkou na ňom a ktoré ani inak nemôžu ovplyvniť využitie pozemku na účel, ktorému je určený.“

33. Podľa § 3 vyhlášky č. 461/2009 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len „vyhláška ku katastrálnemu zákonu“) v znení účinnom v rozhodnom čase „Geometrický plán je grafickým znázornením nehnuteľností, ktoré vzniknú rozdelením alebo zlúčením nehnuteľností, vyjadruje stav nehnuteľností pred zmenou a po zmene s uvedením doterajších a nových parcelných čísel, výmer, druhov pozemkov a ďalších údajov. Geometrický plán je aj grafickým znázornením vecného bremena k časti pozemku.“

34. Podľa § 1 ods. 2 písm. c) a d) č. 129/1996 Z. z. o niektorých opatreniach na urýchlenie prípravy výstavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá (ďalej len „zákon o výstavbe diaľnic“) v znení účinnom v rozhodnom čase „(2) Opatrenia podľa tohto zákona sa vzťahujú na (c) doplnenie alebo úpravu prevádzkovaných diaľnic o stavby, ktorých potreba vyplynula z prevádzky alebo zo zmeny technických noriem, najmä na rozšírenie o ďalší jazdný pruh, na stavby a zmeny stavieb križovatiek, privádzačov, odpočívadiel a premostení a na umiestnenie a montáž zariadení a konštrukcií potrebných na prevádzku diaľnice; (d) vyvolané úpravy elektrického, telekomunikačného, vodovodného, kanalizačného a iného

vedenia alebo zariadenia na rozvod tepla alebo vykurovacích plynov, ktoré sú stavbou diaľnice priamo dotknuté z dôvodu riešenia styku diaľnice s inými komunikáciami, s dráhami, s inými vedeniami každého druhu, s vodami a s inými dielami, ak je potrebné ich vybudovať súčasne s diaľnicou podľa písmen a) a b) alebo s doplnením alebo úpravou prevádzkovej diaľnice podľa písmena c).“

35. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách (ďalej len „zákon o verejných vodovodoch“) v znení účinnom v rozhodnom čase „Na účely tohto zákona sa rozumie (a) verejným vodovodom súbor objektov a zariadení slúžiacich verejnej potrebe, umožňujúcich hromadné zásobovanie obyvateľstva a iných odberateľov vodou.“

36. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách (ďalej len „zákon o verejných vodovodoch“) v znení účinnom v rozhodnom čase „Vodovodná prípojka je úsek potrubia spájajúci rozvádzaciu vetvu verejnej vodovodnej siete s vnútorným vodovodom nehnuteľnosti alebo objektu okrem meradla, ak je osadené. Vodovodná prípojka sa spravidla pripája na verejný vodovod navrtávacím pásom s uzáverom. Pripojenie na rozvádzaciu vetvu s uzáverom je súčasťou verejného vodovodu. Vodovodnou prípojkou sa privádza voda z verejného vodovodu do nehnuteľnosti alebo do objektu, ktorá je pripojená na verejný vodovod. Vodovodná prípojka je vodnou stavbou podľa osobitného predpisu.“

37. Podľa § 20 ods. 1 písm. a), ods. 3 a 4 zákona o verejných vodovodoch v znení účinnom v rozhodnom čase „(1) Prevádzkovateľ je oprávnený (a) v nevyhnutnej miere vstupovať na cudzie pozemky v súvislosti s projektovaním, zriaďovaním, rekonštrukciou, modernizáciou, prevádzkovaním alebo na účely opráv a údržby verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie a ich pásiem ochrany, vodovodných a kanalizačných prípojok vrátane potrebných kontrolných a ochranných zariadení a oporných a vytyčovacích bodov.

(3) Po skončení nevyhnutných prác je prevádzkovateľ povinný uviesť nehnuteľnosti do pôvodného stavu a ak to nie je možné vzhľadom na povahu vykonaných prác, do stavu zodpovedajúceho predchádzajúcemu účelu alebo využívaniu nehnuteľnosti. Ak to nie je možné alebo ak je výsledný stav nehnuteľnosti horší ako jej pôvodný stav, je povinný vyplatiť vlastníkovi nehnuteľnosti aj primeranú náhradu zodpovedajúcu miere obmedzenia využívania nehnuteľnosti.

(4) Ak je vlastník nehnuteľnosti v dôsledku výkonu oprávnení prevádzkovateľa alebo z dôvodu určenia pásma ochrany (§ 19) obmedzený v obvyklom užívaní nehnuteľnosti, má právo na primeranú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti. Náhradu môže vlastník nehnuteľnosti uplatniť u vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie do jedného roka odo dňa vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti. Ak vlastník verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie nevyhoví nároku alebo je nečinný, môže vlastník nehnuteľnosti uplatniť svoje právo na súde do šiestich mesiacov odo dňa, keď uplatnil nárok u vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie.“

38. Podľa § 21 zákona o verejných vodovodoch v znení účinnom v rozhodnom čase „Ak nemožno zriadiť verejný vodovod alebo verejnú kanalizáciu na cudzej nehnuteľnosti prostredníctvom prevodu alebo prechodu vlastníckeho práva alebo práva vecného bremena, možno vo verejnom záujme potrebnú nehnuteľnosť alebo práva k nej, ak ju nemožno získať dohodou, vyvlastniť podľa všeobecného predpisu.“

39. Podľa § 20 ods. 4 a 5 zákona o verejných vodovodoch v aktuálnom znení „(4) Povinnosti zodpovedajúce oprávneniam podľa odseku 1 na pozemku mimo zastavaného územia obce a povinnosti vlastníka pozemku vyplývajúce z rozhodnutia o určení pásma ochrany sú vecnými bremenami spojenými s vlastníctvom pozemku; ak je vlastník pozemku v dôsledku výkonu týchto oprávnení obmedzený v užívaní pozemku, má vlastník pozemku za zriadenie vecného bremena nárok na primeranú náhradu. Ak vlastník verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie nevyhoví nároku alebo je nečinný, môže vlastník nehnuteľnosti uplatniť svoje právo na súde do šiestich mesiacov odo dňa, keď uplatnil nárok u vlastníka verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie.

(5) Návrh na vykonanie záznamu vecného bremena podľa odseku 4 do katastra nehnuteľností je povinný podať vlastník verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia; návrh na vykonanie záznamu vecného bremena musí mať náležitosti podľa osobitného predpisu. Prílohu návrhu na vykonanie záznamu vecného bremena do katastra nehnuteľností tvorí geometrický plán alebo číslo, pod ktorým bol tento geometrický plán úradne overený, alebo rozhodnutie o určení pásiem ochrany. Vykonanie záznamu vecného bremena do katastra nehnuteľností je vlastník stavby verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie povinný

písomne oznámiť vlastníčkovi pozemku do 60 dní od jeho vykonania. Práva zodpovedajúce vecným bremenám patria stavebníkovi, vlastníčkovi a prevádzkovateľovi verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie. Ak dôjde k zmene stavebníka, vlastníka alebo prevádzkovateľa verejného vodovodu alebo verejnej kanalizácie, práva zodpovedajúce vecným bremenám prechádzajú na ich právnych nástupcov.“

Odôvodnenie rozhodnutia správnym súdom

40. Podstata žalobných námietok žalobcu je prioritne založená na jeho presvedčení o nezákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného č. 25280/2022/SSSVP/64915 zo 16.06.2022, ako aj jemu predchádzajúceho rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu č. OU-KE-OVBP2-2022/000081-015 zo 17.03.2022, ktorými bolo rozhodnuté o dočasnom, na obdobie 1 rok, obmedzení jeho (spolu)vlastníckeho práva k dotknutej parcele kvôli výstavbe úseku vodovodu k diaľničnému odpočívadlu Valaliky (dotknutá stavba), a to z dôvodu, že správne orgány sa podľa neho nezaoberali okolnosťami kvôli ktorým žalobca, v dôsledku zásahu do jeho vlastníckeho práva k dotknutej parcele, ju ďalej nebude môcť plnohodnotne využívať a to nie len v jej časti dotknutej činnosťou vyvlastniteľa (Národná diaľničná spoločnosť, a.s.), ale ani v jej zvyšnej časti, ktorej sa činnosť vyvlastniteľa nedotkne. Podľa žalobcu sa jedná o okolnosti spočívajúce jednak v trvalom charaktere dotknutej stavby, ktorá ostane na dotknutej parcele žalobcu aj po uplynutí doby jedného roka, na ktorú bolo spoluvlastnícke právo žalobcu napadnutými rozhodnutiami obmedzené; v skutočnosti, že dotknutá stavba bude zriadená na jeho dotknutej parcele bez toho, aby vyvlastiteľ (NDS) mal akýkoľvek relevantný právny vzťah k tejto dotknutej parcele, ktorý by ho oprávňoval k realizácii tejto dotknutej stavby na nej; v nezohľadnení, že užívacie právo žalobcu sťa by spoluvlastníka k dotknutej parcele bude natrvalo narušené, pretože, jednak kvôli výstavbe dotknutej stavby (vodovod), ako aj kvôli susedstvu dotknutej parcely s diaľnicou, železničnou traťou a mostom, žalobca nebude môcť ani v aktuálnom čase a ani v budúcnosti, túto dotknutú parcelu plnohodnotne využívať, či už na pestovanie plodín podľa jeho výberu alebo na výstavbu a táto parcela bude z týchto dôvodov aj nepredajnou. Všetky uvedené skutočnosti mal žalovaný podľa žalobcu zohľadniť, ako svedčiace o tom, že obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu k dotknutej parcele za účelom výstavby dotknutej stavby na nej, je pre žalobcu nepriaznivejším, ako by bolo celkové vyvlastnenie dotknutej parcely za žalobcovi priznanú adekvátnu náhradu, z ktorého dôvodu mali tak žalované správne orgány, podľa žalobcu, rozhodnúť o prechode vlastníckeho práva (o vyvlastnení) k dotknutej parcele zo žalobcu na vyvlastniteľa ako k celku. V uvedených okolnostiach žalobca vytyka správnym orgánom, že kvôli ustáleniu, čo by bolo pre žalobcu priaznivejším, t.j. či obmedzenie jeho vlastníckeho práva alebo celkové vyvlastnenie dotknutej parcely, nebolo nariadené znalecké dokazovanie tak, ako to podľa žalobcu vyžaduje § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní, ale správne orgány túto otázku ustálili svojvoľne sami, a jednak im vytyka aj to, že súčasťou žalobou napadnutých rozhodnutí nie je aj označenie geometrického plánu v zmysle § 13 ods. 4 písm. c) zákonom o vyvlastňovaní. Napokon žalobca namietal aj nesprávny postup znalca pri vypracovaní znaleckého posudku, ktorý bol podkladom pre rozhodnutie o poskytnutí mu primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva k dotknutej parcele. Ohľadne ostatných námietok žalobca v žalobe poukazuje na obsah svojho odvolania proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu.

41. Vzhľadom k uvedenému, správny súd v súvislosti s identifikovaním v žalobe žalobných bodov a ich zdôvodnením, podotýka, že povinnosťou žalobcu je v žalobe priamo identifikovať všetky žalobné dôvody a žalobné argumenty a to v lehote na podanie správnej žaloby, a nie v tomto smere odkazovať na iné listiny, v ktorých by mal hľadať tieto dôvody sám správny súd, keďže týmto postupom by bol zákonite porušený princíp nestrannosti súdu (nenadŕžanie žiadnemu z účastníkov), pretože súd by tak mal sám vyhľadávať v prospech žalobcu žalobné body (?).

Taktiež je nevyhnutným poznamenať, ako už bolo uvedené aj v konštatačnej časti tohto rozsudku, že aj keď v zmysle § 106 ods. 2 SSP okrem vyjadrenia k žalobe, repliky a dupliky, už správny súd nemusí prihliadať na ďalšie vyjadrenia účastníkov konania, žalobca predsa len predložil správnemu súdu pred rozhodnutím tejto veci, prostredníctvom svojho právneho zástupcu ešte jedno podanie, ktoré bolo síce označené ako vyjadrenie k vyjadreniu (k duplike) žalovaného a k vyjadreniu NDS, avšak podľa obsahu sa v skutočnosti jedná o body kasačnej sťažnosti žalobcu podanej v inej obdobnej veci žalobcu rozhodnutej správnym súdom pod sp. zn. KE-7S/59/2022, ktorá sa týkala k v tomto konaní dotknutej parcele žalobcu susednej parcely, na ktorej mal žalobca taktiež spoluvlastnícke právo s tým, že v tomto podaní, ako to sám žalobca uvádza, vyjadruje svoj cit. „proti názor“ nie k argumentom žalovaného, ale k dôvodom rozhodnutia správneho súdu v tejto inej obdobnej jeho veci. Týmto podaním tak žalobca nastolil neštandardnú procesnú právnu situáciu, kedy polemizuje nie s názorom iných účastníkov konania,

ktorých názory súd ako nestranný pozorovateľ vyhodnocuje, ale žalobca polemizuje a konfrontuje sám správny súd, čo by samozrejme nebolo ničím neprijateľným, ak by sa tak dialo v rámci kasačného konania, nie však v rámci prvostupňového správneho súdneho konania, v rámci stupňa ktorého správny súd nie je oprávnený akousi žalobcom vyžadovanou „autoremedúrou“ prehodnocovať svoje vlastné rozhodnutie v inej obdobnej veci mimo inštančného postupu. Uvedené však nebráni tomu, aby správny súd reagujúc na podnety žalobcu svoje rozhodnutie v tejto veci doplnil o ďalšie argumenty, prípadne, aby sa v závere tohto rozhodnutia vyjadril k tým podnetom, ktoré žalobca po prvý krát nastolil až v tomto podaní.

42. V okolnostiach danej veci je v prvom rade nevyhnutným mať na zreteli, že akákoľvek forma vonkajšieho zásahu do vlastníckeho práva vlastníka t.j. bez vôle vlastníka, musí byť v súlade s cit. čl. 20 ods. 4 Ústavy SR v prvom rade motivovaná existenciou verejného záujmu na takýto zásah, ktorý môže byť realizovaný len na základe zákona (v danom prípade bol zákonným podkladom cit. zákon o vyvlastňovaní) a iba v nevyhnutnej miere a za primeranú náhradu.

V okolnostiach danej veci bol motívom (pohnútkou) pre zásah do spoluvlastníckeho práva žalobcu k dotknutej parcele, verejný záujem na vybudovaní verejne prospešnej diaľnice, ako aj s jej prevádzkou nevyhnutne súvisiacich stavieb (odpočívadlo) a zariadení (vodovod) tak, ako to predpokladá cit. § 1 ods. 2 písm. c) a d) zákona o výstavbe diaľnic, záujmom ktorým odôvodnili žalobou napadnuté rozhodnutia aj žalované správne orgány.

V súvislosti s verejným záujmom žalobca až v zmienenom svojom podaní predloženom správne súdu (nad rámec žaloby a repliky), až ako reakciu na súdne rozhodnutie v inej jeho obdobnej veci uviedol, že v žalobou napadnutých rozhodnutiach správnych orgánov absentuje odôvodnenie existencie verejného záujmu pre zásah do jeho spoluvlastníckeho práva vo vzťahu k stavbe vodovodu na jemu spoluvlastnícky patriacej parcele s jeho dodatkom, že počas celého konania mal pred správnymi orgánmi namietat, že vo verejnom záujme by mohla byť odôvodnená iba ak stavba diaľnice nie vodovodu k diaľničnému odpočívadlu.

Ohľadne uvedeného tvrdenia žalobcu správny súd, súc viazaný žalobnými bodmi, ktoré je podľa § 183 SSP nutné uplatniť najneskôr iba do uplynutia lehoty na podanie správnej žaloby (nie neskôr), uvádza, že námietka absencie odôvodnenia verejného záujmu v žalobou napadnutých rozhodnutiach nebola uplatnená v žalobe ani v replike žalobcu, ba dokonca v replike žalobca uvádza, že nespochybňuje danosť verejného záujmu na výstavbe diaľnice, a túto námietku žalobca uviedol až v tomto zmienenom svojom podaní, teda neskoro. Takže žalobca nikdy ako dôvod, pre ktorý sa dovoľáva celkového vyvlastnenia dotknutej parcely neuvádzal, že dotknutá stavba by nemala byť vo verejnom záujme, čo by bolo napokon aj vnútorne rozporným tvrdením, pretože aj na vyvlastnenie, ktorého sa žalobca domáha, sa vyžaduje existencia verejného záujmu na takomto zásahu a to ešte o to viac ako pri obmedzení vlastníckeho práva.

Aj napriek tomu, pre komplexnosť veci, v súvislosti s touto námietkou žalobcu, ktorá nie je žalobnou námietkou a nebola ani odvolacou námietkou v konaní pred žalovaným, takže sa k nej žalovaný (a ani správny súd) ani nemusel vyjadrovať, správny súd obiter dictum uvádza, že tvrdenie žalobcu o absencii odôvodnenia verejného záujmu v žalobou napadnutých rozhodnutiach pre zásah do jeho spoluvlastníckeho práva k dotknutej parcele je nepravdivým, pretože správne orgány odôvodnili, ako už bolo uvedené vyššie, verejný záujem pre tento zásah, všeobecným (verejným) záujmom na výstavbe diaľničného telesa, ktorý verejný záujem nie je možné vnímať izolovane len vo vzťahu k samotnému cestnému telesu bez jeho vzťahu k všetkým stavbám a zariadeniam nevyhnutne s ním spojenými a slúžiacimi na jeho riadnu prevádzku tak, ako to predpokladá aj cit. § 1 ods. 2 písm. c) a d) zákona o výstavbe diaľnic a z ktorého dôvodu napokon aj prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. OU-KE-OVBP2-2015/002131-ÚR z 05.01.2015 rozhodoval cit. «o umiestnení líniovej stavby „Rýchlostná cesta R2 Šaca - Košické Oľšany“» ako o celku, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je aj cit. „... odpočívadlo Valaliky, ktoré je situované na ľavej strane rýchlostnej cesty, Ide o veľké jednostranné odpočívadlo napojené z oboch smerov.“ Inými slovami, správne orgány odôvodňovali verejný záujem na výstavbe celého komplexu diaľnice v spojení s obslužnými objektami a zariadeniami ako celku tak, ako v celku bolo rozhodnuté aj o umiestnení tejto komplexnej stavby. Z uvedeného dôvodu sa uvedená, vo vzťahu k lehote podanej žaloby aj tak oneskorená, argumentácia žalobcu, ktorú žalobca upína výlučne iba k stavbe vodovodu, javí byť nedôvodnou, keďže ju žalobca vzťahuje iba k stavbe vodovodu prechádzajúceho aj cez časť jemu spoluvlastnícky patriacu parcelu, avšak táto dotknutá stavba nie je samoučelnou, ale úzko súvisí a je závislá na výstavbe diaľnice, s ktorou tvorí jednu komplexnú stavbu, aj o umiestnení ktorej bolo rozhodnuté ako o celku. Vzhľadom k uvedenému je nedôvodnou aj žalobcom až v jeho oneskorenom podaní uplatnená námietka, že o umiestnení stavby vodovodu na jeho dotknutej

parcele nemalo byť vôbec rozhodnuté, pretože, ako už bol správny súd uviedol, o jeho umiestnení bolo prvostupňovým správnym orgánom rozhodnuté v územnom konaní spolu s umiestnením stavby celého diaľničného komplexu.

Na margo verejnej prospešnosti líniovej stavby, ktorou je jednako samotná diaľnica, ako aj vodovodné potrubie k diaľničnému odpočívadlu, správny súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 8SŽk/20/2019 z 30.03.2022, podľa ktorého cit. „Verejný záujem sleduje legitímne spoločenské, hospodárske, ekonomické, resp. iné záujmy a predstavuje hodnotu, ktorá je (vo všeobecnosti) nadradená nad základné právo, resp. viaceré základné práva a slobody. Verejný záujem je potrebné chápať ako záujem, ktorý možno označiť ako všeobecne prospešný. Práve líniové stavby možno vnímať ako príklad, na ktorom sa podstata verejného záujmu ilustruje. Z povahy vyvlastňovania pre potreby realizácie líniových stavieb plynie jednak široký okruh subjektov dotknutých núteným obmedzením vlastníckeho práva, jednak jeho rozsiahly územný záber, ktorý je nutné vnímať aj vo svetle rozdrobenosti vlastníctva k pôde.“

43. Po ustálení danosti verejného záujmu pre zásah do vlastníckeho práva vlastníka veci, je nevyhnutným prísť sa pri ďalšej podmienke tohto zásahu a to pri voľbe najvhodnejšej a pre zásahom zasiahnutého vlastníka najmenej „bolestnej“ forme tohto zásahu, predpokladanej zákonom (v danom prípade zákonom o vyvlastňovaní).

Zásah do vlastníckeho práva vlastníka veci (v danom prípade vlastníka pozemku) môže mať charakter buď trvalého zásahu, t.j. pre vlastníka s trvalými a nezvratnými následkami tohto zásahu v podobe straty tohto vlastníckeho práva a môže mať aj formu dočasného zásahu v podobe obmedzenia niektorého z atribútov vlastníckeho práva, ktorými sú oprávnenie vlastníka veci, predmet svojho vlastníctva nerušene držať, užívať, požívať a disponovať (nakladať) s ním.

Trvalý zásah do vlastníckeho práva vlastníka veci sa môže udiť buď v dôsledku prevodu vlastníckeho práva alebo v dôsledku prechodu vlastníckeho práva, pričom v oboch prípadoch ide o prenos vlastníckeho práva z jeho pôvodného nositeľa (pôvodný vlastník) na jeho nového nositeľa (nový vlastník), takže nový nositeľ vlastníckeho práva je právnym nástupcom pôvodného nositeľa tohto vlastníckeho práva k veci. Pri prevode vlastníckeho práva dochádza k zmene nositeľa tohto práva, realizovanej na základe jednostranného alebo dvojstranného právneho úkonu, t.j. prejavu vôle pôvodného nositeľa vlastníckeho práva (napr. vloženie majetku do obchodnej spoločnosti; kúpno-predajná zmluva a pod., pozn.), avšak pri prechode vlastníckeho práva dochádza k zmene jeho nositeľa v dôsledku inej právnej skutočnosti ako je právny úkon pôvodného nositeľa, teda k prechodu vlastníckeho práva dochádza bez vôle jeho pôvodného nositeľa (napr. aj rozhodnutie o vyvlastnení; zo zákona; dedenie a pod.).

44. Zákon o vyvlastňovaní, ktorý bol správnymi orgánmi aplikovaný na daný prípad, obsahuje právnu reguláciu tak núteného odňatia (prechodu) vlastníckeho práva, ako aj núteného obmedzenia vlastníckeho práva, ktoré pojmy zákonodarca v tomto zákone aj dôsledne v súvislostiach používa a tieto nezamieňa, takže podmienky ich aplikácie ad hoc, sú jasne zákonom zadané bez potreby a možnosti použitia analógie legis tak, ako sa toho nedôvodne dovoľáva žalobca (napr. v súvislosti s požiadavkou vyhotovenia znaleckého posudku, viď ďalej, pozn. súdu). Z obsahu týchto inštitútov, ako aj z gradovania (usporiadania) zákonného textu je zrejmým, že zákonodarca sa v cit. § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní najsamprv venuje úprave inštitútu obmedzenia vlastníckeho práva, pretože hoc aj je nútené, predsa len má byť aplikovateľným prednostne pred závažnejšou formou zásahu do vlastníckeho práva, ktorou je vyvlastnenie (t.j. odňatie vlastníckeho práva), a to práve a predovšetkým z dôvodu prvotného záujmu na ochrane individuálneho vlastníctva, zásah do ktorého môže byť, ak je to čo len seba menej možné, len v nevyhnutnom (obmedzenom) rozsahu a tak, aby k jeho odňatiu dochádzalo iba naozaj vo výnimočných prípadoch a to len ak jeho obmedzenie nie je postačujúcim.

V na daný prípad aplikovanom § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní, teda zákonodarca pracuje jednako s pojmom „obmedzenie vlastníckeho práva“, ako aj s pojmom „prechod vlastníckeho práva“, ktoré pojmoslovie, ako už bolo uvedené, má rozdielny právny základ a pre vlastníka veci aj rozdielne právne dôsledky, pričom je nutné mať na zreteli, že pri oboch týchto formách ide o „vonkajší zásah“ do vlastníckeho práva vlastníka, t.j. zásah neiniciovaný vôľou vlastníka [totižto ak by vlastník prejavil svoju vôľu nakladať so svojim vlastníckym právom, logicky by sa nemohlo jednať o „zásah“ do vlastníctva, ale o výkon jedného z atribútov vlastníckeho práva samotným vlastníkom a to práva so svojou vecou, respektíve s predmetom svojho vlastníctva nakladať].

45. V zmysle zákonnej inštrukcie v § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní, správny orgán teda pri danosti verejného záujmu musí v prvom rade a prioritne skúmať, či v prípade potreby zásahu do vlastníctva inej osoby v tom ktorom konkrétnom prípade by nepostačovalo aplikovať miernejšiu formu tohto zásahu, a to obmedzenie vlastníckeho práva pred menej želanou a závažnejšou formou jeho odňatím (t.j. pred vyvlastnením), pričom jediným navigačným ukazovateľom pre toto rozhodnutie správneho orgánu je „účel“, ktorý má byť týmto zamýšľaným zásahom do vlastníctva dosiahnutý.

Teda voľbu príslušnej formy alebo príslušného spôsobu vonkajšieho „zásahu“ do vlastníckeho práva vlastníka je potrebné vnímať v úzkej súvislosti (v interakcií) s účelom tohto zásahu, t.j. s cieľom, ktorý sa týmto „zásahom“ má alebo mieni dosiahnuť, t.j. či účel tohto zásahu je takého charakteru, že je nevyhnutným úplné a teda definitívne zbavenie vlastníka jeho vlastníckeho práva k veci vrátane všetkých jeho atribútov alebo či na dosiahnutie cieľa tohto zásahu postačí iba obmedzenie vlastníka vo vykonávaní jednotlivých atribútov jeho vlastníckeho práva a to predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať a disponovať (nakladať) s ním.

Následne, keď správny orgán v súlade s cit. § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní ustáli, že na dosiahnutie ním sledovaného a verejným záujmom odôvodneného účelu (cieľa) zásahu do vlastníckeho práva postačuje aj len obmedzenie tohto vlastníckeho práva, musí správny orgán v druhom kroku ešte skúmať, či z vyjadrenia zásahom dotknutého vlastníka v jeho námietke uplatnenej najneskôr pri prerokovaní návrhu na ústnom pojednávaní, nevyplývajú také objektívne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o potrebe predsa len tomuto vlastníkovi odňať vlastnícke právo k veci úplne (vyvlastniť), aj keď by to na dosiahnutie cieľa nebolo inak potrebné, avšak pre zásahom dotknutého vlastníka by to vzhľadom k okolnostiam prípadu bolo predsa len priaznivejšie, ako len už správnym orgánom v prvom kroku ustálené obmedzenie jeho vlastníckeho práva. Inými slovami, ak by boli ad hoc dané také objektívne okolnosti, ktoré by dôvodili, že pre zásahom dotknutého vlastníka veci by bolo priaznivejším úplné pozbavenie ho vlastníctva k veci vyvlastnením, aj keby podľa správneho orgánu inak na dosiahnutie cieľa postačovalo aj obmedzenie ho na jeho vlastníckom práve, tak správny orgán v tom prípade rozhodne o vyvlastnení, t.j. o úplnom odňatí vlastníctva k veci. K tomu, aby teda správny orgán zvolil na dosiahnutie sledovaného cieľa vyvlastnenie ako závažnejšiu a spoločensky menej želanú formu zásahu do vlastníctva vlastníka, však nepostačuje iba pranie (osobné želanie) zásahom dotknutého vlastníka, ale musia byť dané na jeho strane objektívne skutočnosti odôvodňujúce voľbu tejto formy zásahu. Obzvlášť viditeľným je to pri líniových verejnoprospešných stavbách ktoré sú realizované súčasne na parcelách viacerých vlastníkov, ako je napríklad zriadenie verejného potrubia (vodovodného alebo plynového a pod.), kedy by síce každý mal záujem participovať na využívaní tejto verejnoprospešnej stavby, avšak už málokto vlastníka parcely skrz ktorú má byť táto verejnoprospešná stavba realizovaná, mieni túto stavbu aj strpieť, a to aj napriek danosti tohto verejného prospechu a aj napriek nezmenenému účelu dovtedajšieho užívania dotknutej parcely, ktoré parcely všetky ak by mal štát, zabezpečujúci tento verejný prospech, za daných okolností nezmenenej kvality a kvantity ich dovtedajšej využiteľnosti vyvlastniť a to samozrejme za trhovú cenu, bolo by to nepochybne aj pre štátny rozpočet neúnosným (keďže vyvlastnenie je prípustné iba za primeranú náhradu). Inými slovami, k tomu, aby sa rozhodnutie správneho orgánu pri voľbe najvhodnejšej formy zásahu do vlastníctva priklonilo na stranu jeho závažnejšej formy, ktorá by na dosiahnutie účelu zásahu ani nebola inak potrebnou, nepostačuje bez ďalšieho iba osobné želanie, či vôľa zásahom dotknutého vlastníka nemať už zásahom dotknutú vec vo svojom vlastníctve, ale vyžaduje sa danosť objektívne uveriteľných dôvodov, pre ktoré by táto hoc aj pre vlastníka závažnejšia forma zásahu bola pre neho predsa len paradoxne (aj napriek strate vlastníctva) priaznivejšou, ako len obmedzenie ho na vlastníctve. Spravidla sa jedná o objektívne dôvody takého charakteru, kvôli ktorým je objektívne pre kohokoľvek uveriteľným, že vlastníka by obmedzujúcim zásahom do svojho vlastníckeho práva k veci, už túto nemohol kvalitatívne či kvantitatívne držať, užívať, požívať a disponovať s ňou tak, ako pred samotným obmedzujúcim zásahom, pretože vec by napr. stratila svoje pôvodné (rozumej pred zásahom) vlastnosti, či kvalitu, využitie alebo kvantitu.

Na margo všeobecných úvah žalobcu vyjadrených v jeho podaní v súvislosti s rozhodnutím správneho súdu v inej jeho obdobnej veci, podľa úvah ktorých je jednako neprijateľným, aby ho štát nútil zotrvať vo vlastníctve k dotknutej parcele, ktorú už ani nechce mať vo svojom vlastníctve a jednako podľa ktorých, ak sa zásahom dotknutý vlastníka vyjadri, žeby bolo pre neho priaznivejším celkové odňatie vlastníckeho práva, ako len jeho obmedzenie, tak správny orgán musí, podľa žalobcu, rozhodnúť o vyvlastnení, pretože cit. § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní nepoužíva v tejto súvislosti slovné spojenie „môže rozhodnúť“, ale používa imperatívne slovné spojenie „rozhodne sa“, správny súd uvádza nasledovné. Pokiaľ ide o námietku, že vlastníkovi nemožno nanútiť, aby aj po zásahu obmedzením do jeho vlastníckeho práva k veci odôvodneného danosťou verejného záujmu, tento aj naďalej ostal vlastníkom tejto zásahom dotknutej veci, je nutné poznamenať, že už čl. 20 ods. 3 a 4 ústavy

zakotvuje záväznosť a nezneužitelnosť vlastníckeho práva, ale aj možnosť jeho obmedzenia či odňatia vo verejnom záujme po splnení zákonom predvídaných podmienok, ktorým zákonom je v danom prípade zákon o vyvlastňovaní, takže po ich splnení v interakcii s čl. 2 ods. 3 ústavy, podľa ktorého nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá, možno uzavrieť, že ak sú splnené všetky zákonom aprobované podmienky obmedzenia vlastníckeho práva vo verejnom záujme (ako je to aj v tomto prípade, ku konkrétnosti prípadu pozri ďalej, pozn.), tak v žiadnom prípade nie je možné konštatovať, žeby bol žalobca nútený k strpeniu niečoho, čo mu zákon neukladá. Nedôvodnou je aj tá časť úvahy žalobcu, ktorou poukazuje na imperatívny príkaz zákonodarcu adresovaného v cit. § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní správneho orgánu obligatórne (povinne) rozhodnúť o vyvlastnení, t.j. o odňatí vlastníckeho práva vlastníkovi, ak sa ten sám vyjadrí, že obmedzenie vlastníckeho práva k veci by bolo pre neho (rozumej pre vlastníka) menej priaznivejšie, ako jeho celkové odňatie, t.j. ako vyvlastnenie. Je síce pravdou, ako to uvádza žalobca, že v cit. § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní zákonodarca používa v uvedených súvislostiach slovné spojenie cit. „rozhodne sa“, ktoré by sa na prvý pohľad bez ďalšieho kontextu vety mohlo javiť ako imperatív (príkaz), bez možnosti správnej úvahy správneho orgánu posúdiť dôvodnosť vyjadrenia vlastníka o pre neho priaznivejšom vyvlastnení, než ako by bolo iba obmedzenie jeho vlastníctva, avšak je treba mať na zreteli, že predmetné slovné spojenie sa nachádza vo vete, ktorá začína slovným spojením cit. „Ak by...“, takže „ak nastane niečo, tak až potom sa rozhodne“, ktorá vetná konštrukcia dozaista vytvára pre správny orgán priestor posúdiť a vyhodnotiť, či vlastníkom tvrdené skutočnosti o pre neho priaznivejšom vyvlastnení, než ako by bolo iba obmedzenie vlastníckeho práva, sú alebo nie sú dôvodnými, a až keď sú objektívne dôvodnými, tak potom cit. „rozhodne sa...“

46. Skôr ako sa správny súd začne venovať, vzhľadom na uvedené všeobecné východiská aj ich aplikácii na konkrétnosti danej veci, je nutným ešte vo všeobecnej rovine ozrejmiť, že o pomerovaní (porovnávaní) inštitútov obmedzenia vlastníckeho práva a prechodu (vyvlastnením) vlastníckeho práva z hľadiska splnenia predpokladov na aplikáciu niektorého z nich, zákonodarca pojednáva iba v cit. § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní, nie však už v § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní, ktoré ustanovenie zákonodarca venuje výlučne už iba inštitútu vyvlastnenia a to čiastočného alebo úplného, pričom samozrejme čiastočné vyvlastnenie nie je svojou podstatou a ani účinkami identickým inštitútom ako je inštitút obmedzenia vlastníckeho práva, ako sa mylne domnieva žalobca, ktorý na problematiku obmedzenia vlastníckeho práva vo verejnom záujme podľa cit. § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní, abstrahuje z cit. § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní upravujúceho iba vyvlastnenie, požiadavku dokazovania znaleckým posudkom o využiteľnosti vyvlastnením nepostihutej zvyšnej časti nehnuteľnosti. Ako už bolo vyššie uvedené, zákonodarca totižto explicitne a vyslovene pracuje s pojmami „obmedzenie vlastníckeho práva“ na jednej strane a „vyvlastnenie“ alebo rovnocenne „prechod vlastníckeho práva“ na strane druhej, pričom na rozdiel od cit. § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní, v ktorom ustanovení používa obidva uvedené inštitúty, teda aj „obmedzenie vlastníckeho práva“ aj „prechod vlastníckeho práva“, tak v cit. § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní, používa už výlučne iba pojem „vyvlastnenie“, takže ak by zákonodarca mienil do kontextu cit. § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní pojať aj inštitút „obmedzenia vlastníckeho práva“ zaiste mu v tom nič nebránilo, aby ho vyslovene ako aj na iných miestach zákona, bez potreby výkladu či aplikácie analógie, použil aj v tomto ustanovení cit. § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní, no nestalo sa tak. Okrem toho správny súd podotýka, že pri vyvlastnení (prechode) vlastníckeho práva k veci jej vlastník stráca definitívne panstvo nad touto vecou ako celkom existujúcim pred týmto zásahom, t.j. definitívne stráca možnosť vec ako, pred zásahom, jeden celok držať, užívať, požívať a disponovať s ňou. Keďže pri čiastočnom vyvlastnení dochádza k nezvratnej strate celistvosti týmto zásahom zasiahnutej veci, je logicky na mieste hovoriť o potrebe znaleckého posúdenia tejto zvyšnej vyvlastnením nezasiahutej oddelenej časti veci z hľadiska, či si v dôsledku rozdelenia aj tak vec zachovala svoje atribúty veci, avšak na rozdiel od uvedeného pri obmedzení vlastníckeho práva, nedochádza k definitívnemu a nezvratnému „deformovaniu“ veci jej rozdelením, ale jej celistvosť ostáva aj naďalej zachovaná, a dochádza iba k časom alebo rozsahom zásahu k obmedzeniu jej využiteľnosti ako jedného celku, čo je rozdiel, a za ktoré dočasné obmedzenie jej uživateľnosti ako celku sa vlastníkovi poskytuje ako satisfakcia náhrada za toto obmedzenie, preto nie je potrebným posudzovať znaleckým dokazovaním, či obmedzením vlastníckych atribútov zasiahnutá využiteľnosť veci bude využiteľnou aj počas tohto obmedzenia, pretože jej prípadná ani len čiastočná nevyužiteľnosť (opakujem nie jej existencia ako celku) by mala byť zohľadnená v tejto náhrade za toto obmedzenie (pri dočasnom obmedzení uživateľnosti plní náhrada funkciu akéhosi „nájomu“ či náhrady za stratu vzniknutú obmedzením tejto uživateľnosti). Inými slovami správny súd sumarizuje, „vyvlastnenie“ alebo „prechod vlastníckeho práva“ zasahuje do samotnej existenčnej podstaty veci ako celku, t.j. pri čiastočnom vyvlastnení dochádza k jej „deformovaniu“ ako celku delením, avšak pri „obmedzení vlastníckeho práva“ ostáva existenčná

podstata veci ako celku zachovaná, t.j. neexistuje žiadna jej odňatá a neodňatá časť, ktorých využiteľnosť by bolo potrebné posúdiť znalcom, ale dochádza iba k dočasnému obmedzeniu jej využiteľnosti ako celku, čo je podstatný rozdiel.

47. V podmienkach danej konkrétnej veci žalobcu, bolo motívom k uskutočneniu zásahu do jeho (spolu)vlastníckeho práva k dotknutej parcele, dosiahnutie účelu, ktorým bolo vytvorenie podmienok pre výstavbu (zriadenie) verejnoprospešnej líniovej stavby inžinierskych sietí (vodovodného potrubia) aj na dotknutej parcele žalobcu, k dosiahnutiu účelu ktorého žalovaný, ako aj jemu predchádzajúci prvostupňový správny orgán usúdili, že na jeho dosiahnutie postačí iba dočasné (na dobu výstavby) obmedzenie žalobcu ako spoluvlastníka dotknutej parcely v jej dočasnom využívaní ako celku. Vzhľadom k uvedenému účelu motivujúcemu k takémuto vonkajšiemu zásahu do (spolu)vlastníctva žalobcu k dotknutej parcele, sa podľa správneho súdu javí byť žalovaným zvolená forma tohto núteného zásahu plne zákonnou a primeranou (proporcionálnou, resp. vyváženou) k na jednej strane naplneniu verejného záujmu a na strane druhej k čo najviac žetateľnému zachovaniu (spolu)vlastníckeho práva žalobcu k dotknutej parcele ako k celku. Totižto, ako už bolo uvedené, účel, dosiahnutie ktorého sa napadnutým rozhodnutím sledovalo, nespočíval v potrebe riešenia trvalého umiestnenia dotknutej stavby vodovodu vo verejnom záujme (inžinierskych sietí k diaľničnému odpočívadlu) na dotknutej parcele žalobcu, ako sa mylne domnieva žalobca, pretože otázka umiestnenia tejto líniovej stavby bola v čase napadnutého rozhodovania žalovaného už vyriešená a to právoplatným a vykonateľným rozhodnutím Okresného úradu Košice, odboru výstavby a bytovej politiky č. OU-KE-OVBP2-2015/002131-ÚR z 05.01.2015 (právoplatné 23.02.2015) o umiestnení verejnoprospešnej líniovej stavby diaľnice vrátane diaľničného odpočívadla a jeho napojenia ako celku, ale účelom tohto zásahu bolo iba na dobu výstavby vytvoriť stavebníkovi tejto stavby vo verejnom záujme, podmienky na jej zriadenie t.j. na jej výstavbu na jednej strane a súčasne na strane druhej, žalobcu za náhradu dočasne obmedziť vo využiteľnosti dotknutej parcely ako celku.

Vzhľadom k uvedenému, správne orgány zväžiac jednako charakter (bonitu) dotknutej parcely žalobcu, ktorá je ornou pôdou a s tým súvisiaci účel jej užívania na poľnohospodársku výrobu, ktorý spôsob jej využívania, aj keď len v obmedzenejšom rozsahu (na jej stavbou nezasiahnutej časti) mohol byť zachovaný aj počas dotknutej výstavby, z ktorého dôvodu žalobcovi napokon za toto jeho dočasné obmedzenie bola poskytnutá aj náhrada (viď ďalej), a jednako zväžiac aj umiestnenie (iba na časti žalobcovi patriacej dotknutej parcele) a charakter dotknutej stavby (jej umiestnenie pod zemou), po zriadení ktorej môže byť dotknutá parcela využiteľnou ako celok na jej dovtedajší účel, podľa správneho súdu správne orgány zvolili proporcionálne vo vzťahu k týmto zisteniam, ako aj vo vzťahu k sledovanému účelu (výstavba), vhodný a v § 2 ods. 3 zákona o vyvlastňovaní predvídaný menej invazívny spôsob zásahu do (spolu)vlastníckeho práva žalobcu k dotknutej parcele a to v podobe jeho obmedzenia v užívaní dotknutej parcely ako celku na čas nevyhnutne potrebný na dobu výstavby uvedenej líniovej stavby, keďže aj po skončení tejto výstavby môže byť už celá dotknutá parcela žalobcu, vrátane tej jej časti, ktorá bude zasiahnutá výstavbou, aj naďalej užívaná na deklarovany poľnohospodársky účel.

Inými slovami povedané, na dosiahnutie účelu sledovaného napadnutým rozhodnutím žalovaného č. 25280/2022/SSSVP/64915 zo 16.06.2022, ako aj jemu predchádzajúcim rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu č. OU-KE-OVBP2-2022/000081-015 zo 17.03.2022, ktorý účel bol v prvostupňovom správnom rozhodnutí vymedzený ako cit. „... účel realizácie verejnoprospešnej líniovej stavby ...“, plne legitímne postačovalo obmedzenie žalobcu v realizácii jeho vlastníckeho práva k touto výstavbou zasiahnutej dotknutej parcele a to jednako z dôvodu, že tak počas doby tejto výstavby aj keď iba v obmedzenom rozsahu, za čo však bola žalobcovi poskytnutá náhrada, ako aj po ukončení výstavby, žalobca bude môcť jemu spoluvlastnícky patriacu dotknutú parcelu užívať naďalej ako celok na účel na ktorý je určená, t.j. na poľnohospodársku činnosť, takže by bolo neefektívnym a teda nepotrebným za tým účelom vyvlastnením odnímať žalobcovi spoluvlastnícke právo (prechod vlastníckeho práva) či už k časti dotknutej parcely alebo k dotknutej parcele ako celku.

48. Na zmenu uvedeného záveru správne orgány nevzhladli dôvod ani v druhom kole vyhodnocovania námietky žalobcu o tom, že vyvlastnenie dotknutej parcely by bolo pre neho priaznivejším, než ako jeho dočasné obmedzenie vo výkone vlastníckych práv k tejto parcele, ktorú námietku žalobca zdôvodňoval tým, že z dôvodu výstavby dotknutej cit. „... verejnoprospešnej líniovej stavby ...“ nebude môcť jemu spoluvlastnícky patriacu dotknutú parcelu vôbec užívať ani len čiastočne a to ani počas realizácie tejto výstavby, keďže podľa žalobcu stavba diaľnice je rozsiahla stavba, počas ktorej dochádza k rozsiahlemu pohybu stavebnej techniky, osôb a materiálu, ktoré nevyhnutne zasiahnu celú dotknutú parcelu a navyše podľa žalobcom predloženého dôkazu (fotodokumentácie), výstavba vodovodného

potrubia mala fakticky zasiahnuť väčšiu časť dotknutej parcely, než s akou sa počítalo v rozhodnutí žalovaného a dotknutú parcelu podľa žalobcu nebude môcť využívať ani po ukončení výstavby, keďže jednako (i) na nej bude už natrvalo umiestnená vodovodná prípojka, ktorá sa tak navyše stane čiernou stavbou v dôsledku ktorej žalobca nebude môcť túto dotknutú parcelu využiť, napríklad ani na stavebné účely prípadne ju na tento účel alebo na iný účel nebude môcť zobchodovať, takže z dôvodu trvalého „umiestnenia stavby“ vodovodu na dotknutej parcele by obmedzenie žalobcu na jeho vlastníckych právach k dotknutej parcele, nebolo ani dočasným a ani v obmedzenom rozsahu, ale by sa jednalo o zásah trvalý zasahujúci celú dotknutú parcelu a jednako (ii) dotknutá parcela je v budúcnosti nevyužiteľnou aj z dôvodu, že táto je obklopená diaľnicou, odpočívadlom a železničnou traťou a taktiež dôjde k strate prístupu k tejto dotknutej parcele. Uvedenými dôvodmi žalobca dôvodil, žeby bolo pre neho priaznivejším, keby správny orgán rozhodol o trvalom prechode vlastníckeho práva (vyvlastnení) k dotknutej parcele zo žalobcu na vyvlastniteľa, pričom podľa žalobcu sa uvedenými dôvodmi žalovaný vôbec nezaoberal.

V súvislosti s uvedeným je nevyhnutným podľa správneho súdu, najsamprv uvedené žalobné argumenty žalobcu pretriediť a to podľa toho, ktoré z nich mohol a aj uplatnil v konaní pred prvostupňovým správnym orgánom a teda s ktorými sa v žalobou napadnutom rozhodnutí tak žalovaný aj mohol vysporiadať a teda, ktoré z tohto dôvodu napokon môžu byť aj predmetom prieskumu správnym súdom, v ktorého kompetencii je iba prieskum zákonnosti záverov žalovaného, ktorými sa žalovaný vysporiadal s odvolacími námietkami žalobcu. A contrario, predmetom súdneho prieskumu nemôže byť námietka, s ktorou sa pre jej neuplatnenie v administratívnom konaní nemal možnosť vysporiadať žalovaný správny orgán, ktorého závery správny súd preskúmava.

Takouto pre toto konanie irelevantnou žalobnou námietkou žalobcu je námietka, o žalobcom tvrdenom faktickom presahu stavebných prác vykonávaných vyvlastniteľom na dotknutej parcele žalobcu, ktoré práce mali presiahnuť rámec napadnutým rozhodnutím žalovaného dotknutej jej časti, o skutočnosti ktorej žalobca predložil správnemu súdu aj fotodokumentáciu a v súvislosti s ktorou žiadal, aby správny súd vykonal aj dokazovanie obhliadkou na mieste samom, t.j. aby sa presvedčil, že na dotknutej parcele žalobcu prebiehajú stavebné práce vo väčšom, ako žalovaným rozhodnutím predpokladanom rozsahu. Z podstaty tejto námietky je totiž zrejším, že sa týka faktického stavu nastoleného už v súvislosti s výkonom žalobou napadnutých rozhodnutí správnych orgánov a teda presahuje rámec prieskumu správneho súdnictva, keďže ako už bolo uvedené, úlohou správneho súdu je posúdiť či spôsob akým sa žalovaný správny orgán vysporiadal s námietkami účastníkov správneho konania, je alebo nie je zákonne udržateľným, a nie rozhodovať konfliktné situácie, čo patrí do kompetencie civilných súdov. Takže ak uvedenú námietku žalobca nevzniesol v konaní pred správnymi orgánmi, čo ani z jej podstaty nemohol, táto je pre toto konanie správneho súdu irelevantnou a v tejto spojitosti správny súd iba obiter dictum poznamenáva, že ak žalobcovi postupom vyvlastniteľa vznikla škoda (napr. zabratím stavebnou činnosťou väčšej časti parcely než o akej pojednáva napadnuté rozhodnutie, ako to žalobca uviedol na pojednávaní), žalobca mohol a mal sa domáhať jej náhrady na civilnom súde (napr. z dôvodu bez právneho titulu neprimeraného zasahovania do jeho vlastníckeho práva) a nie v správnom súdnom konaní, čo bol aj dôvod pre nevykonanie žalobcom navrhovaného dokazovania (fotodokumentácia; obhliadka na mieste samom), keďže toto dokazovanie by tak či onak nebolo spôsobilým privodiť žiadnu zmenu žalobou napadnutých rozhodnutí a napokon správny súd nie je vzhľadom k svojej kompetencii súdom skutkovým, ale v zásade vychádza zo skutkového stavu daného v čase rozhodovania správnych orgánov. Napokon správny súd obiter dictum podotýka, že jednako žalobcom predložená fotodokumentácia je nevypovednou, keďže z nej nie je zrejším, kedy bola vyhotovená ani kde bola vyhotovená, nie je z nej zrejímá hranica dotknutej parcely a teda ani rozsah stavebných prác, a jednako prípadné odchýlenie sa vykonávaných stavebných prác od projektovej dokumentácie mohol a mal žalobca riešiť aj skrz orgány stavebného dohľadu (štátny stavebný dohľad podľa § 98 stavebného zákona).

49. Pokiaľ ide o zvyšnú skupinu argumentov, ktorými sa žalobca v konaní pred správnymi orgánmi snažil odôvodniť, že pre neho by bolo priaznivejšie vyvlastnenie než iba obmedzenie vlastníckeho práva k dotknutej parcele, pretože kvôli nim nebude môcť jemu spoluvlastnícky patriacu parcelu užívať ani v dobe počas stavby diaľnice a ani po jej skončení a po skončení výstavby vodovodného potrubia, tak k nim možno zahrnúť argument o blízkosti stavby diaľnice, čo je spojené s rozsiahlym pohybom stavebnej techniky, osôb a materiálu pri stavbe diaľnice, ktoré nevyhnutne zasiahnu aj dotknutú parcelu; argument o trvalom umiestnení čiernej stavby (vodovodného potrubia) na jeho dotknutej parcele, kvôli ktorej nebude môcť túto dotknutú parcelu užívať plnohodnotne na poľnohospodársky účel ako pred jej

výstavbou a ani na výstavu a nebude ju môcť ani predať; ako aj argument o blízkosti diaľnice, železnice a mosta k dotknutej parcele.

V súvislosti s argumentom o blízkosti diaľnice a s tým spojených na jej výstavbe prebiehajúcich prácach, správne orgány správne konštatovali, že predmetom napadnutého administratívneho „vyvlastňovacieho“ konania nebolo rozhodnutie ani o umiestnení stavby diaľnice, ani stavby odpočívadla a ani o umiestnení a povolení stavby vodovodného potrubia, či ochrany diaľkových káblov ŽSR, ale toto konanie sa týkalo iba zabezpečenia podmienok pre samotnú výstavbu (realizáciu) líniovej podzemnej stavby (vodovodného potrubia a prípojky), v rámci konania ktorého už bolo irelevantným riešiť otázku umiestnenia diaľnice, odpočívadla, vodovodného potrubia a železničnej trate v interakcii s polohou dotknutej parcely žalobcu. Ak mal žalobca v úmysle na dotknutej parcele stavať a mal by za to, že stavba nemôže byť v blízkosti diaľnice alebo, že nemôže byť obkolesená z jednej strany diaľnicou s odpočívadlom a z druhej strany železnicou, jednoducho suma sumárum ak mal žalobca za to, že využiteľnosť jemu spoluvlastnícky patriacej dotknutej parcely bude znemožnená blízkosťou diaľničného komplexu, možno z tohto vyvodiť, že žalobca mal a mohol v tomto smere vznášať svoje námietky a požiadavky v územnom a stavebnom konaní, v ktorom sa riešilo umiestnenie a povolenie stavby diaľničného komplexu ako celku v blízkosti dotknutej parcely a nie v tomto konaní, ktoré sa týchto otázok vôbec netýkalo, pretože jeho cieľom bolo zabezpečiť cit. „... účel realizácie verejnoprospešnej líniovej stavby ...“ Pokiaľ ide o vykonávanie poľnohospodárskej činnosti žalobcom na dotknutej parcele, ako to uviedol už aj sám žalovaný, realizáciou stavby vodovodu (podzemnej líniovej stavby) na dotknutej parcele nebude znemožnený jej dovtedajší účel využitia na poľnohospodárske účely a napokon správny súd dodáva, že užívanie parciel umiestnených okolo diaľnic na poľnohospodársku výrobu, tak ako je to aj v prípade dotknutej parcely žalobcu, nie je ničím výnimočným ani nemožným. Nad rámec uvedeného, správny súd podotýka, že podľa § 10 ods. 12 zákona o vyvlastňovaní, na námietky vyvlastňovaného, ktoré sa v územnom konaní zamietli alebo ktoré mohol účastník uplatniť v územnom konaní, sa neprihliada.

Pre zvrátenie správnymi orgánmi správne prijatého záveru o postačujúcom dočasnom obmedzení žalobcu vo výkone jeho vlastníckeho práva k jemu spoluvlastnícky patriacej dotknutej parcele, pri zachovaní jeho (spolu)vlastníctva k nej, nepostačuje ani žalobná námietka, že stavba vodovodného potrubia nie je podzemnou stavbou v zmysle cit. § 58 ods. 4 stavebného zákona, ktorá by nezasahovala zemský povrch, s odôvodnením žalobcu, že v budúcnosti môže vyvstať potreba opravy tejto infraštruktúry, kvôli ktorej bude musieť žalobca dotknutú parcelu sprístupniť a teda aj tým bude sťažené jej budúce užívanie. Uvedená námietka v takejto forme nebola uplatnená v konaní pred správnymi orgánmi, preto správny súd iba nad rámec dodáva, že podzemná stavba nie je v stavebnom zákone síce explicitne zadefinovaná, avšak zo samotnej podstaty tejto stavby je zrejším, že sa jedná o stavbu umiestnenú pod zemským povrchom (v zemi), t.j. v danom prípade sa jedná o podzemnú líniovú stavbu, ktorej prevádzkou tak nemôže byť ovplyvnený poľnohospodársky účel využívania dotknutej parcely s dodatkom, že v zmysle cit. § 58 ods. 4 stavebného zákona možno takúto podzemnú stavbu zriadiť aj na cudzom pozemku (t.j. v danom prípade na dotknutej parcele žalobcu a nebude sa jednať o čiernu stavbu, ako sa domnieva žalobca), pretože táto stavba svojou konštrukciou nesúvisí so žiadnymi stavbami na dotknutej parcele ani s prevádzkou na nej a ktorá stavba ani inak nemôže ovplyvniť využitie dotknutej parcely na poľnohospodársky účel, ku ktorému je určená v zmysle územného plánu (t.j. nie je určená na výstavbu) a ako uviedol aj žalovaný, o opaku (rozumej o tom, žeby dotknutú parcelu žalobca nemohol naďalej užívať na poľnohospodársky účel) žalobca nepredložil žiadny dôkaz.

Na podporu uvedeného správny súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Sžo/169/2015 zo 14.12.2016 podľa ktorého cit. „Z charakteru stavby, ktorá bola predmetom dodatočného stavebného povolenia a kolaudačného rozhodnutia vyplýva, že sa jedná o podzemnú stavbu - vedenie vodovodu a kanalizácie, ktoré sa podľa priloženej dokumentácie nachádzajú pod zemským povrchom v hĺbke cca 1,5 m. Vzhľadom na povahu tejto podzemnej stavby sa nedá konštatovať, že by jej realizáciou nastala dôležitá zmena spoločnej veci, že by po jej realizácii nemohol žalobca predmetnú parcelu využívať na účel, ktorému má slúžiť. Nedošlo k žiadnemu nakladaniu s vecou v zmysle predaja, nájmu a pod., v dôsledku ktorej by došlo k zmene podstaty alebo funkcie pozemku. Z uvedeného dôvodu nemôže odvolací súd súhlasiť s názorom žalobcu, že realizáciou uvedenej stavby došlo k podstatnej zmene spoločnej veci, o ktorej by mal rozhodovať súd...“

Dôvodom, ktorý by bol spôsobilým zvrátiť názor správnych orgánov o pre žalobcu priaznivejšom vyvlastnení v porovnaní s obmedzením jeho vlastníckeho práva, nebola ani ním tvrdená strata prístupu k dotknutej parcele v dôsledku realizácie dotknutej stavby, ktorý prístup, ako konštatovali správne orgány bude podľa projektovej dokumentácie vybudovaný.

Napokon pokiaľ ide o námietku žalobcu o potrebe budúcich možných opráv na jeho dotknutej parcele nachádzajúceho sa vodovodného potrubia zriadeného vo verejnom záujme, túto otázku správne orgány pre ustálenie prijateľnejšej formy zásahu do vlastníctva žalobcu ani zohľadňovať nemuseli, pretože táto otázka je riešená zákonodarcom podľa cit. § 20 zákona o verejných vodovodoch zriadením ex lege vecného bremena ohľadne vstupu prevádzkovateľa vodovodného potrubia na cudziu parcelu a to nie len v súvislosti so zriadením vodovodného potrubia, ale aj s jeho rekonštrukciou, modernizáciou, prevádzkovaním alebo na účely opráv a údržby a to za ďalšiu primeranú náhradu (určenie náhrady ktorej však nebolo predmetom napadnutého rozhodovania žalovaného a teda ani predmetom prieskumnej činnosti správneho súdu v tomto konaní). Preto je bezpredmetnou aj žalobná námietka žalobcu o tom, že správne orgány neriešili danú situáciu komplexne, keď napadnutými rozhodnutiami nezriadili aj vecné bremeno na dotknutej parcele žalobcu. Okrem uvedenej náhrady za uvedené vecné bremeno je pre úplnosť veci nutné ešte opakovane pripomenúť, že za dočasné (na dobu jedného roka) obmedzenie žalobcu v užívaní jemu spoluvlastnícky patriacej dotknutej parcely v dôsledku prebiehajúcich stavebných prác na realizácii verejnoprospešnej líniovej stavby, resp. za tieto jemu dočasne spôsobené neprimerané ťažkosti pri jej užívaní ako poľnohospodárskej pôdy, bola žalobcovi už poskytnutá finančná náhrada.

50. Okrem uvedeného správny súd nad rámec tiež podotýka, že z chronologického usporiadania zákona o vyvlastňovaní, ako aj skrz prepojenie § 2 ods. 4 zákon o vyvlastňovaní, ktorý sa týka výlučne inštitútu vyvlastnenia (viď vyššie), skrz slovné spojenie cit. „neprimerané ťažkosti“ je síce zrejým, že aj ustanovenie § 2 ods. 5 zákona o vyvlastňovaní sa týka inštitútu vyvlastnenia a nie inštitútu obmedzenia vlastníckeho práva, avšak ak by sa aplikujúc analógiu legis, znenie tohto ustanovenia ako pomôcka použilo na formulovanie možných dôvodov, kvôli ktorým by bolo možné uvažovať o tom, či a za akých podmienok by bolo pre vlastníka priaznivejším vyvlastnenie a nie obmedzenie vlastníckeho práva, tak by bolo možné konštatovať, že argumenty žalobcu, ktorými sa snažil odôvodniť pre neho priaznivejšiu formu zásahu v podobe vyvlastnenia by bolo možné priradiť k zneniu § 2 ods. 5 psím. a) a b) zákona o vyvlastňovaní.

Podľa cit. § 2 ods. 5 psím. b) zákona o vyvlastňovaní, o neprimeranú ťažkosť v užívaní zvyšnej časti „vyvlastnenej“ nehnuteľnosti (opakujem, nie pri obmedzení vlastníckeho práva, na situáciu ktorú toto ustanovenie súd zmieňuje iba z dôvodu analógie, pozn.), t.j. ktorá by vznikla v dôsledku vyvlastnenia faktickým rozdelením veci (viď vyššie podstatu vyvlastnenia, pozn.), by išlo vtedy, ak by nebolo možné cit. „...užívať zostávajúcu časť pozemku alebo zostávajúcu časť stavby doterajším spôsobom.“, t.j. spôsobom na ktorý sa nehnuteľnosť užívala a užíva do doby zásahu, resp. v čase zásahu. Analogicky v pomeroch danej konkrétnej veci by to pri obmedzení vlastníckeho práva znamenalo, že dotknutá parcela by sa nedala využívať cit. „doterajším spôsobom“, t.j. na poľnohospodársky účel, na ktorý bola užívaná aj do doby pred obmedzením vlastníckeho práva žalobcu k nej, takže v zmysle uvedeného by bolo irelevantným, na aký iný možný, resp. vlastníkom veci v budúcnosti zamýšľaný účel by bolo možné vec užívať v porovnaní s jej užívacím stavom, daným v čase obmedzenia vlastníckeho práva vlastníka k tejto veci. Totižto po dokončení stavby vodovodu má vyvlastiteľ (stavebník) v súlade s cit. § 20 ods. 3 zákona o verejných vodovodoch povinnosť vzhľadom na povahu vykonaných stavebných prác uviesť dotknutú parcelu žalobcu nie do pôvodného stavu, čo samozrejme vzhľadom na uloženie líniovej stavby do dotknutej parcely žalobcu nie je možným, ale mal povinnosť uviesť ju do cit. „... stavu zodpovedajúceho predchádzajúcemu účelu alebo využívaniu nehnuteľnosti“, čo v tomto prípade je možným. V intenciách uvedeného, keďže, ako už bolo uvedené, pre posúdenie budúcej využiteľnosti veci (v danom prípade dotknutej parcely) je dôležitý jej účel v okamihu vydania rozhodnutia o zásahu do vlastníctva jej vlastníka, v čase ktorom v danom prípade bola dotknutá parcela žalobcu evidovaná ako poľnohospodárska pôda, takže do doby a aj v čase „zásahu“ bol jej „doterajší spôsob“ využitia poľnohospodársky účel, javila by sa z tohto dôvodu nenáležitou aj námietka žalobcu o možnom jeho budúcom zámere užívať dotknutú parcelu napr. na účel výstavby, od argumentu ktorého žalobca taktiež odvodzuje, že túto dotknutú parcelu nebude vedieť v budúcnosti ani scudziť, keďže ani akýkoľvek iný jej vlastníka ju nebude môcť na tento účel využiť. Avšak, keďže aj po realizácii verejnoprospešnej líniovej stavby (vodovodného potrubia), vzhľadom na jej charakter, tento „dovtedajší“ (rozumej do doby zásahu) poľnohospodársky spôsob využitia dotknutej parcely žalobcu bude zachovaný, podľa správneho súdu žalovaný správne a plne v súlade so zákonom uzavrel, že sa nejedná na strane žalobcu o dôvod, ktorý by svedčal v prospech záveru o pre žalobcu priaznivejšom vyvlastnení, kvôli po zásahu nevyužiteľnosti dotknutej parcely.

Podľa cit. § 2 ods. 5 psím. a) zákona o vyvlastňovaní, o neprimeranú ťažkosť v užívaní zvyšnej časti „vyvlastnenej“ nehnuteľnosti (opakujem, nie pri obmedzení vlastníckeho práva, na situáciu ktorú toto ustanovenie súd zmieňuje iba z dôvodu analógie, pozn.), t.j. ktorá by vznikla v dôsledku vyvlastnenia

faktickým rozdelením vecí (viď vyššie podstatu vyvlastnenia, pozn.), by išlo vtedy, ak by nastalo cit. „... obmedzenie prístupu k zostávajúcej časti pozemku alebo k časti stavby v dôsledku prekážky vytvorenej na vyvlastnenej časti pozemku.“, čo ale nie je prípad žalobcu, pretože v danom prípade totižto pri výstavbe (realizácii) dotknutej podzemnej líniovej verejnoprospešnej stavby, vytvorenie podmienok na realizáciu ktorej bolo účelom napadnutého rozhodnutia (viď vyššie, pozn.), nebola priamo na obmedzením dotknutej časti parcely žalobcu vytvorená trvalá prekážka, ktorá by bránila v jej užívaní na poľnohospodársky účel a takáto prekážka nebude vytvorená ani po jej dostavbe, keďže sa jedná o líniovú stavbu, ktorá je zakopaná pod zemským povrchom a teda nevytvára prekážku v prístupe ani na touto stavbou dotknutú časť ani na zvyšnú časť dotknutej parcely žalobcu. Okrem toho pokiaľ ide o prístup k dotknutej parcele žalobcu, žalobca namieta jeho stratu nie vo vzťahu k obmedzením jeho vlastníctva vytvorenej prekážke na jemu patriacej dotknutej parcele, ktoré obmedzenie je predmetom napadnutého rozhodnutia žalovaného a teda aj tohto súdneho konania, ale jeho stratu (rozumej stratu prístupu) namieta v dôsledku umiestnenia dotknutej parcely medzi diaľnicou, odpočívadlom a železničnou traťou. Správny súd podotýka, že slovo cit. „najmä“ síce naznačuje, že výpočet okolností v cit. § 2 ods. 5 zákona o vyvlastňovaní, v dôsledku ktorých by mohli nastať pre vyvlastneného vlastníka neprímerané ťažkosti v užívaní zvyšku nevyvlastnenej parcely, a analogicky pri obmedzení jeho vlastníctva kvôli ktorým by bolo možné teoreticky zvažovať o priaznivejšom vyvlastnení pre tohto vlastníka, je síce iba demonštratívny (príkladny) a teda nie končeny, takže by ich bolo možné rozšíriť aj o iné okolnosti, napríklad aj o okolnosť namietanú žalobcom, avšak vzhľadom na podstatu tejto námietky o strate vonkajšieho prístupu žalobcu k dotknutej parcele, ktorá sa opäť týka umiestnenia dotknutej parcely vo vzťahu ku okolitým stavbám diaľnice, mostu či železnice, riešenie umiestnenia ktorých však nebolo predmetom konania a rozhodnutia žalovaného a teda ani predmetom preskúmavacieho záujmu správneho súdu v tomto konaní, správny súd opätovne s poukazom na cit. § 10 ods. 12 zákona o vyvlastňovaní, konštatuje, že túto námietku straty prístupu k dotknutej parcele v dôsledku výstavby diaľnice a odpočívadla, mohol a mal žalobca uplatniť v územnom konaní, v ktorom sa riešilo umiestnenie týchto stavieb vo vzťahu k polohe dotknutej parcely a nie v konaní v tomto konaní, v ktorom a riešila už iba otázka zabezpečenia podmienok na výstavbu inžinierskych sietí.

Vzhľadom na neodôvodnenosť uvedených argumentov žalobcu, ktoré neobstáli v teste správneho orgánu pri posúdení pre žalobcu, vyvlastnenia ako priaznivejšej formy zásahu do jeho vlastníctva, možno podľa správneho súdu konštatovať, že žalovaný správne uzavrel, že v tomto prípade teda nie je daný dôvod na vyvlastnenie (prechod vlastníckeho práva) dotknutej parcely žalobcu v prospech vyvlastniteľa a to ani len v jej časti, keďže jednako žalobca bude môcť dotknutú parcelu tak počas výstavby inžinierskych sietí (aj keď v obmedzenom rozsahu, za čo mu ale bola poskytnutá finančná náhrada), ako aj po ich výstavbe, naďalej bez neprímeraných ťažkostí užívať na poľnohospodársky účel tak, ako tomu bolo v čase zásahu do jeho vlastníckeho práva, a jednako súčasne na dosiahnutie účelu zásahu do vlastníctva žalobcu, ktorým bolo zabezpečiť stavebníkovi podmienky na samotnú realizáciu výstavby inžinierskych sietí, postačoval v týchto okolnostiach veci iba menej invazívny zásah do vlastníctva žalobcu v podobe dočasného obmedzenia jeho vlastníckeho práva po dobu tejto stavby.

51. Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že správne orgány porušili zákonnú povinnosť v zmysle § 2 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní, keď ohľadne posúdenia využiteľnosti zvyšnej časti obmedzením vlastníckeho práva nezasiahnutej dotknutej parcely, nenariadili znalecké dokazovanie, správny súd ako už aj vyššie, vo všeobecnej časti uviedol, opakuje, že označené ustanovenie upravuje iba inštitút vyvlastnenia a teda v naznačenom smere sa vyžaduje znalecké dokazovanie iba pri čiastočnom vyvlastnení, pri ktorom dochádza k zásahu do samotnej existenciálnej podstaty veci jej delením, takže z logiky veci je zrejým, že je na mieste odborne a nezaujato znalcom posúdiť, či aj po rozdelení veci je alebo nie je jej nevyvlastnená časť naďalej využiteľnou. Avšak o takú situáciu nejde pri obmedzení vlastníckeho práva, ako je tomu v tomto prípade, kde sa do existenciálnej podstaty zásahom dotknutej veci nezasahuje, táto sa nijako nedelí, ale ostáva v celku a vlastník iba na obmedzený čas alebo v obmedzenom rozsahu nemôže v plnej miere realizovať svoje oprávnenia vlastníka, túto vec držať, užívať, požívať a disponovať s ňou, avšak po zániku obmedzujúceho zásahu sa vlastníkovi tieto atribúty vlastníctva v celom rozsahu prinavrátia. Takže ak pri obmedzení vlastníckeho práva, na rozdiel od čiastočného vyvlastnenia, nedochádza k deleniu veci, tak ani niet žiadnej jej časti, ktorú by bolo potrebné posudzovať znaleckým posudkom.

Obdobne tak, z identických dôvodov, je neopodstatnenou aj požiadavka žalobcu, že správne orgány boli povinné v tomto prípade označovať v napadnutých rozhodnutiach o dočasnom, vo verejnom záujme, vykonanom obmedzení vlastníckeho práva (nie o vyvlastnení, pozn.) geometrický plán, pretože ten ako povinnú náležitosť rozhodnutia vyžaduje cit. § 13 ods. 4 zákona o vyvlastňovaní iba v prípade

ak sa jedná o cit. „Rozhodnutie o vyvlastnení“, t.j. o prechode vlastníckeho práva, čo ale nie je prípad žalobcu. Verifikáciou (potvrdením) uvedeného záveru, t.j. že označenie geometrického plánu je obligatórnou náležitosťou iba rozhodnutia o vyvlastnení, nie aj rozhodnutia o obmedzení vlastníckeho práva, pri ktorom, ako už bolo uvedené, nedochádza k zmene vecí rozdelením, je aj samotná definícia geometrického plánu v cit. § 3 vyhlášky ku katastrálnemu zákonu, podľa ktorej cit. „Geometrický plán je grafickým znázornením nehnuteľností, ktoré vzniknú rozdelením alebo zlúčením nehnuteľností, vyjadruje stav nehnuteľností pred zmenou a po zmene s uvedením doterajších a nových parcelných čísel, výmer, druhov pozemkov a ďalších údajov. Geometrický plán je aj grafickým znázornením vecného bremena k časti pozemku.“ V uvedenej súvislosti je nutným dodať, že v danom preskúmanom prípade nebolo napadnutými rozhodnutiami rozhodované ani o zmene vecí rozdelením v dôsledku jej čiastočného vyvlastnenia a ani o zriadení vecného bremena na dotknutej parcele žalobcu, ktorá otázka bude riešená ex lege a v rozsahu porealizačného zamerania stavby vodovodného potrubia.

52. Správny súd vzhľadom na nedôvodnú aj poslednú námietku žalobcu týkajúcu sa nesprávnych záverov znaleckého posudku o určení hodnoty dotknutej parcely žalobcu v dôsledku žalobcom tvrdených znalcom použitých nesprávnych metód na jej určenie, ktorá hodnota bola podkladom pre určenie žalobcovi náhrady za dočasné obmedzenie vlastníckeho práva a ktoré závery mali podľa žalobcu správne orgány prehodnotiť a nie iba nekriticky prevziať závery znaleckého posudku.

V súvislosti s námietkou žalobcu ohľadne rozhodnutia správneho súdu v inej jeho obdobnej veci, podľa námietky ktorej mal správny súd podľa žalobcu ad absurdum konštatovať, že znalec nemusel použiť porovnávaciu metódu, sa správne orgány žiada podotknúť, že žalobca uvedené vytrhol z kontextu veci. Správny súd totižto iba reagoval na žalobný argument žalobcu, podľa ktorého, mal znalec použiť porovnávaciu metódu a porovnávať kúpno-predajné ceny v rozhodnom čase a mieste parciel obdobného charakteru, ako je dotknutá parcela žalobcu a práve v súvislosti s týmto, sa správny súd snažil poukázať, že nebolo potrebným, aby súdny znalec aplikoval aj porovnávaciu metódu, vychádzajúcu z porovnávania „kúpno-predajných cien“ obdobných nehnuteľností v obdobnom čase a mieste, pretože to by bolo relevantným pri absolútnej strate vlastníctva jej vyvlastnením (ako pri predaji prevodom kúpno-predajnou zmluvou), nie pri dočasnom obmedzení vlastníctva, ako je tomu v tomto prípade, kedy by prichádzalo do úvahy ak už, tak porovnávanie cien nájomov v rozhodnom čase a mieste parciel obdobného charakteru, ako je dotknutá parcela žalobcu, čo správny súd nevyviedol ani v inej obdobnej veci žalobcu, ako si to mylne vykladá žalobca.

Správny súd má za to, že žalovaný, a hlavne jemu predchádzajúci prvostupňový správny orgán, súc si vedomý účelu, ktorý napadnutým rozhodnutím sledoval, v súlade s týmto účelom správne vymedzil súdnu znalcovú úlohu, v súvislosti s ktorou už znalec ako osoba odborne znalá, sám určil potrebné znalecké metódy, ktoré na jej splnenie použil a ktoré odborné závery už správne orgány neboli oprávnené revidovať ani prehodnocovať a to z dôvodu nedostatku odbornosti vlastnej iba znalcovi. V uvedenej súvislosti správne orgány, teda žalobcu správne odkázali, aby sa v prípade jeho nespokojnosti s výškou jemu priznanej náhrady za dočasné obmedzenie ho na vlastníctve, obrátil so svojim nárokom na civilný súd.

Uvedený záver vyplýva aj z toho času ustálenej rozhodovacej praxe vyššej súdnej autority, t.j. Najvyššieho správneho súdu SR napr. v rozhodnutí sp. zn. 8 Sžk 20/2019 z 30.03.2022, podľa ktorého cit. «Najvyšší správny súd sa v tejto súvislosti stotožnil so závermi krajského súdu, ktorý námietku ohľadne výšky určenej primeranej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vyhodnotil ako nedôvodnú. Nad rámec dôvodov vedúcich k takémuto záveru, ktoré krajský súd podrobne vysvetlil v bodoch 35 až 37 kasačnou sťažnosťou napadnutého rozsudku poukazuje najvyšší správny súd aj na skoršiu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku sp. zn. 4Sžk/13/2018 z 8. októbra 2019 uzavrel, že „V súvislosti s námietkou nedostatočného odôvodnenia výšky náhrady za predmet vyvlastnenia zdôrazňuje, že právne predpisy neumožňujú správne orgánu vo vyvlastňovacom konaní revidovať zákonnosť a správnosť znaleckého posudku ... Správny orgán preto mohol iba akceptovať závery znaleckého posudku a primeranú náhradu určiť na základe týchto záverov.“»

Pre objektívnosť veci správny súd dodáva, že v tejto otázke rozhodol v súlade s, v čase svojho rozhodovania, aktuálnou názorovou platformou Najvyššieho správneho súdu SR, avšak je pravdou, že aj v rámci Najvyššieho správneho súdu SR sa aktuálne vyskytla aj iná názorová platforma, v ktorom dôsledku bolo posúdenie tejto otázky predložené uznesením Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 4 Sžk/19/2021 z 28.03.2024 predložené na zjednotenie stanoviska Veľkému senátu Najvyššieho správneho súdu SR, ktorý o zjednotení týchto názorov koná v konaní pod sp. zn. 19 SVs/5/2024, v ktorom konaní nebolo doposiaľ rozhodnuté.

53. V súvislosti so žalobcom navrhovaným dokazovaním formou obhliadky na mieste samom, na základe ktorého mal správny súd zistiť, že stavebné práce sú vykonávané nad rámec rozhodnutia žalovaného, správny súd dodáva, že toto žalobcom navrhované dokazovanie nevykonal, pretože jednako, ako to vyplýva z už vyššie uvedeného, vykonanie tohto dôkazu, ktoré sa týka už fázy vykonávania rozhodnutia žalovaného, by nemalo žiadny vplyv a preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia žalovaného a jednako správny súd v zásade nie je súdom skutkovým (vyhľadávacím), ale je súdom prieskumným a teda vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy.

54. Podľa § 163 SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Trov konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v súvislosti s uplatňovaním a bránením práva na správnom súde.“

55. Podľa § 168 SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania iba, ak to možno spravodlivo požadovať. Orgánu štátnej správy však náhradu trov právneho zastúpenia možno priznať len výnimočne.“

56. Podľa § 169 SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „Ďalší účastník, osoba zúčastnená na konaní a zainteresovaná verejnosť pri zúčastnení sa na konaní podľa § 42 ods. 1 písm. d) majú voči účastníkovi konania, ktorý nebol v konaní úspešný, právo na náhradu iba tých trov, ktoré im vznikli v súvislosti s plnením povinnosti, ktorú im správny súd uložil. Z dôvodov hodných osobitného zreteľa im môže správny súd na návrh priznať právo na náhradu ďalších trov konania.“

57. Podľa § 175 ods. 1 SSP v jeho znení účinnom do 30.06.2023 „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu správny súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.“

58. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 639/2004 Z.z. o Národnej diaľničnej spoločnosti «Zakladateľom diaľničnej spoločnosti je štát. V jeho mene koná ministerstvo. Zakladateľskú listinu a stanovú diaľničnej spoločnosti schvaľuje vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) na návrh ministerstva.»

60. O náhrade trov konania medzi žalobcom a žalovaným rozhodol správny súd podľa cit. § 168 SSP, pretože žalobca nemal v konaní ani len čiastočný úspech, avšak keďže v konaní úspešnému žalovanému nevznikli žiadne odôvodnené trovy, úhradu ktorých by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať (žalovaný vyjadrovaním sa v konaní vykonával iba činnosť na úseku jemu zverenej správy vecí verejných), správny súd mu nárok na ich náhradu voči žalobcovi nepriznal.

O náhrade trov konania medzi v konaní neúspešným žalobcom na jednej strane a ďalšími účastníkmi 1/ a 2/ na strane druhej, správny súd rozhodol podľa cit. § 169 SSP zohľadniac, že tieto subjekty majú právo na náhradu iba tých trov konania voči v konaní neúspešnému účastníkovi (žalobca), ktoré im vznikli iba v súvislosti s plnením, im správnym súdom uložených povinností. Keďže v danom prípade, ako to vyplýva zo súdneho spisu, súd výzvou adresovanou týmto subjektom na vyjadrenie sa k podaniam ostatných účastníkov, im týmto iba vytvoril procesný priestor na realizáciu ich procesného práva vyjadriť sa k veci, t.j. výzvami na vyjadrenie súd tak ďalšiemu účastníkovi 1/, ako ani ďalšiemu účastníkovi 2/ neukladal žiadnu povinnosť vyjadriť sa alebo povinnosť zúčastniť sa na pojednávaní, ale im umožnil iba realizovať tieto ich práva (t.j. týmto subjektom nebola súdom uložená žiadna povinnosť, ale možnosť sa vyjadriť a to aj s poučením, že aj keď sa nevyjadria, súd môže vo veci konať), preto im správny súd právo na náhradu trov im vzniknutých realizovaním ich práv, voči v konaní neúspešnému žalobcovi nepriznal.

Na tomto mieste správny súd argumentačne podporne poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Svk/10/2021 z 21.09.2022, podľa ktorého cit. „...najvyšší správny súd zase v takto stanovenom rámci uvádza, že aktuálna právna úprava (na rozdiel od právnej úpravy vychádzajúcej z Občianskeho súdneho poriadku) tiež explicitne upravuje náhradu trov konania vo vzťahu k ďalšiemu účastníkovi konania, osobe zúčastnenej na konaní a zainteresovanej verejnosti pri zúčastnení sa na konaní podľa § 42 ods. 1 písm. d/ SSP. Tieto subjekty však majú voči neúspešnému účastníkovi konania právo na náhradu iba tých trov, ktoré im vznikli v súvislosti s plnením povinností, ktorú im správny súd uložil. Pokiaľ by správny súd subjektom uvedeným v § 169 SSP žiadnu povinnosť neuložil, právo na náhradu trov konania im nevzniká. Preto, ak správny súd zašle týmto subjektom žalobu na vyjadrenie alebo vyjadrenie žalovaného s informáciou, že k nej môžu zaujať stanovisko, bez toho, že

by toto stanovisko vyžadoval, nemôžu im byť nahradené trovy konania vrátane trov právneho zastúpenia spojené s vypracovaním takéhoto stanoviska, pretože jeho podanie bolo dobrovoľné.“

Okrem toho ďalší účastník 1/ (NDS) je subjekt zriadený štátom, obhajujúci verejný záujem štátu, za ktorého navyše konal v rámci svojho pracovného plateného zaradenia jeho zamestnanec (právnik), v súvislosti s konaním ktorého ďalšiemu účastníkovi 1/ tak nevznikli žiadne trovy navyše, okrem tých nevyhnutných spojených s plnením jeho funkcie, na účel ktorej bol štátom zriadený a financovaný. Ani ďalšej účastníčke 2/, ktorá sa k veci ani nevyjadřila a nezúčastnila sa ani na pojednávaní, taktiež žiadne trovy nevznikli.

61. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Správneho súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto rozsudku. Zmeškanie uvedenej lehoty nemožno odpustiť. (§ 493e SSP v spojení s § 443 ods. 1 a 5 SSP)

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP (ktorému správnomu súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). (§ 445 ods. 1 SSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správnomu súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g) až i) SSP sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správnym súdom (§ 440 ods. 2 SSP).

V kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti (§ 441 SSP).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 2 SSP).

Kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok, ak SSP neustanovuje inak (§ 446 ods. 1 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Uvedená povinnosť neplatí, ak:

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci. (§ 449 ods. 1, 2 SSP).